

14. jūnijs – komunistiskā genocīda upužu piemiņas diena

Šogad aprit 80 gadi kopš liktenīgā 1941. gada 14. jūnijā, kad uz Sibīriju tika aizdzītas mātes ar maziem bērniem, bet tēvi tika nošauti vai mira bada nāvē Gulaga nometnēs. Mēs neesam aizmirsuši no Latvijas aizvestos bērnus, kuŗi nosala, nomira badā, zaudēja tēvus un mātes, brāļus un māsas. Bērnus, kuŗi izdzīvoja un atgriezās, bet viņus izsūtīja vēlreiz. Atgriezās tikai daļa izsūtīto. Cilvēki tika iznīcināti vai asimilēti.

Lai šo cilvēku pārdzīvotais vienmēr paliktu nākamo paaudžu atmiņā, fonds *Sibīrijas bērni* rīko konferences un koncertus, bērnu zīmējumu un sacerējumu konkursus, katru gadu notiek ekspedīcijas uz Sibīriju, tapušas filmas un ceļojošās izstādes, izdotas grāmatas.

Šogad 14. jūnijā plkst. 10.25 (pēc Latvijas laika) televīzijas kanālā RETV skatīsimies koncertu "Aizvestajiem", kuŗā mūzičēs Latvijas Radio koris ar diriģentu Sigvardu Kļavu, bet plkst. 21.05 Latvijas sabiedriskajā televīzijā LTV1 rādīs jauno filmu "Ceļš uz Sibīriju 1941", kuŗā apkopotī materiāli par *Sibīrijas bērnu* braucieniem pa izsūtījuma vietām Sibīrijā.

11. jūnijā plkst. 16 Valsts prezidents rīko pieņemšanu Fonda rīkotā zīmējumu un sacerējumu konkursa uzvarētājiem, darbus var skatīt fonda *Sibīrijas bērni* mājaslapā.

Šogad visā Latvijā tiks lasīti izsūtīto vārdi, domās būsī visi kopā...

Režisore, fonda *Sibīrijas bērni* vadītāja Dzintra Geka

SB 1941

SIBĪRIJAS BĒRNI

ALAs valde pulcējas Gaŗezērā

ALAs valde pēc gada gaŗumā pavadītajām attālinātām sēdēm 5. un 6. maijā beidzot tikās klātienē – Gaŗezērā, Mičiganā. Valdes locekļi atskaitījās par saviem darbiem pēdējā ceturksnī un pārrunāja turpmākos plānus tuvākajai nākotnei, ieskaitot iecerēto gadskārtējo kongresu rudenī un ALAs 70 gadu jubileju Čikāgā.

Sēdes kārtībā bija arī prezentācija par Kalamazū latviešu baznīcas būvdarbiem, tikšanās ar Gaŗezera vadību un tikšanās

ar Kalamazū apkārtnes latviešiem.

No Vašingtonas uz sēdi bija ieradies Latvijas vēstnieks ASV Māris Selga.

Lai gan pandēmijas laikā klātienes pasākumi nav notikuši, ALAs darbība ir turpinājusies pilnā sparā, ieskaitot virtuālus pasākumus, fināciālu atbalstu skolām un nometnēm, kā arī aktīvu viedokļu paušanu attiecībā uz aktuāliem politiskiem jautājumiem, kas skar Latvijas intereses. Red

Valde pie aizvesto pieminekļa // Foto: Baiba Dolinsky

Egons Kubuliņš iepazīstina ar Gaŗezera Sabiedriskā laukuma seguma atjaunošanas projektu // Foto: Baiba Dolinsky

Valde kopā ar vēstnieku Māri Selgu Kalamazū // Foto: Baiba Dolinsky

Starpkontinentu
teātru e-festivālu
atskaņas

2. lpp.

Latvija dienu
ritējumā

3. – 4. lpp.

Juŗa Lorenca un
Kāŗļa Streipa
komentāri

5. lpp

Numura
intervijā
Alda
Staprāne-Medne

6. lpp

Šodienas
bērni piemin
Sibīrijas bērnus

7. lpp

Ziņas no
Zviedrijas
un Vācijas
latviešiem

12. lpp

GUNDEGA
SAULĪTE

“Pitona” atdzimšana jauna laikmeta formā

Noticis 1. Starpkontinentu latviešu amatieru teātru e-festivāls

Kad maija pēdējās sestdienas vakarā pavasarīgās debesis Rīgā sāka tumst, izslēdzot datoru pēc vairāku stundu intensīvas *zīmēšanas*, atnāca atziņa: Tas nu reiz ir noticis! Pirmais teātru festivāls e-platformā bija beidzies. Taču tikai tad pa istam varēja sākt novērtēt šī notikuma nozīmi. Varāk nekā piecu stundu garumā bijām dzīvojuši vienā elpā – festivāla dalībnieki no Losandželosas un Sanfrancisko Amerikā, No Birmingemas Lielbritānijā, Klaipēdas Lietuvā un no Latvijas.

Teātra mīlestība vieno latviešus ne tikai pa robežām, bet pat pāri okeāniem. Turklāt ieilgušie pandēmijas apstākļi, kas ierobežojusi gan profesionālo, gan arī amatieru teātru darbību, izrādās – nevis apslāpējuši radošo garu, bet tieši otrādi – likuši meklēt jaunas iespējas darboties, nodoties iemīļotajam vaļaspriekam un rast jaunas, vēl nebijušas izpausmes formas. Izrādās, ir tik daudz veidu, kā vienam tēlotāju ansamblim darboties mazajos Zoom lodziņos. Var arī individuāli atveidotus fragmentus montēt, līdzīgi kā to dara kinovalodā. Šis piecas stundas lieliski parādīta to, ka mūsu teātra mākslas entuziastus vieno tieksme uzrunāt citam citu, dalīties pārdomās ar iedomāto skatītāju un runāt par jautājumiem, kas tieši šobrīd šķiet būtiski un svarīgi.

Starpkontinentu e-festivāla (cik lepmi skan!) idejas autore un organizētāja režisore Velga Līce, veicot dalībnieku apzināšanas, iedrošināšanas un iedvesmošanas darbu, laikam taču rēķinājās ar atsevišķo ansambļu veikuma nevienādību, tomēr bija pārliecināta par šī festivāla svētību. Tas,

ko redzējam, visdrīzāk dēvējams par digitālo teātri, katrs tēlotājs savu lomu veido, izmantojot Zoom platformu datorā. Taču ir daudz atšķirīgu iespēju, materiālu montējot, un mēs aktierus ieraugām atšķirīgās vidēs, tiek likti lietā arī dažādi klasiskā un leļļu teātra paņēmieni, izmantoti animācijas, kino un digitālās grafikas formāti.

Velga Līce pati sevi jokojošs dēvē par “Pitona” vecmāmiņu. Viņas radošajā biogrāfijā ļoti nozīmīga daļa saistīta ar savulaik Dobelē 25 gadu garumā rīkoto jauniešu teātru festivālu “Pitons”. Tās patiešām bija neaizmirstamas dzirkstošas enerģijas un jaunu, aizrautīgu skatuves spēku pulcēšanās. Tagad pēc ilgāka pārtraukuma Velgai bija svarīgi atgādināt “Pitona” ideju. Jo arī šodien viņas ieskatā svarīgākais ir satikties, draudzēties, satuvināties, nevis sacensties vai mēroties spēkiem.

Nu var droši teikt – “Pitons” ir dzīvs, tas tagad atdzimis jaunā elektroniskās saziņas formātā. Nenoliegsim, ka Velgai Līcei un visi viņas tehnisko palīgu komandai festivāls tiešsaistē bija ne tikai milzīgs izaicinājums, bet arī nopietns pārbaudījums. Režisore saka: “Apgrūtinājumu radīja arī pulksteņa laika atšķirību starp notikumu vietām. Latvijā festivālu sākām plkst. 16, kad Birmingemā bija 14, bet Losandželosā un Sanfrancisko 6 norīta. Tātad - vienlaicīgi agras brokastis, pusdienas un launags!”

Kā jau festivālā klājas, darbojās arī žūrija, kuŗas galvenais uzdevums bija kuplo dalībnieku pulku uzmundrināt, rosināt izpausties spilgtāk, drosmīgāk, turpinot iedziļināšanos tēlu raksturos un

izpausmēs. Bezgala vērtīgi bija režisores Latvijas Kultūras akadēmijas emeritētās profesores Ainas Matīsas smalkjūtīgie ieteikumi, pacilājoša kinorežisora Jāņa Streiča jūsma par jauniešiem, kas no devušies teātra mākslai. Šai profesionāļu sabiedrībā bija gods darboties arī man, šo rindu autorei.

Par to, ka šis e-festivāls ir notikums ar plašu skanējumu un, domājams, arī turpinājumu vēl kādām citām jaunām ierosmēm, sarīkojumu atklājot runāja Pasaules latviešu amatieru teātru savienības valdes locekle Māra Lewis no ASV un Latvijas amatieru teātru asociācijas valdes locekle Astra Kacena.

Tagad īsumā par to, ko skatītājiem un žūrijai piedāvāja teātra entuziasti.

Ar izteiktu mūsdiaga gara un noskaņu iemiesojumu uzrunāja Latvijas Lauksaimniecības Universitātes Studentu teātra un Ozolnieku Jauniešu teātra kopdarbs - A. Hirša stāsta “Pazudušie cilvēki” kinoversija Astras Kacenas režijā. Tukšas ielas, pa kādam nejausam gaŗāmgājējam, tukši tramvaju vagoni, varonis kļūst pa neglītiem pagalmiem, meklējot kaut kādu mistisku adresi. Visapkārt valda tukšums, vientulība, vienaldzība, cilvēku sejas paslēptas zem maskām... Ne tikai skumji, pat drāmatiski.

Savukārt trīs ļoti jaunas aktrises no Bergu Mūzikas un mākslas pamatskolas teātra, ko vada režisors Reinis Vējiņš, izrādē “Trīs draudzenes” meklēja vērtības, kas gadu gaitā nemainās. Un arī tos priekšstatus par dzīvi, kas mainās. Aktieriski grūti uzdevumi izvēlējai tuvplānu spēlei, bet patiesi

simpātiska vēlme problēmām, ko sagādā (vai sagādās) dzīve.

Losandželosas teātris “Hollywoodas koferis” Dziesmas Teteris režijā piedāvāja izrādē “Pārsteigums”. Visai nevainīga raksturu spēle, pasniedzot anekdotisku joku, kas tika papildināts ar vizuāliem animācijas efektiem.

Daudz prieka sagādāja Sanfrancisko Jaunais teātris, kas režisores Māras Lewis vadībā iedzīvināja K. Štrāles Dreikas ludziņu “Šķīstības solījums”. Tajā darbojās trīs atšķirīgu raksturu mūķenes, pati režisore klostera priekšnieces lomā. Katra ar savu dubulto morāli, ar saviem sievišķīgiem noslēpumiem, vārdos sludinot uzticību ticības baušļiem, kas sen jau pārkāpti... Īstena komēdija asprātīgā un gaumīgā atveidojumā.

Arī Birmingemas Mazā teātra sniegums uzrunāja ar asprātību un labu tehnisko īstenojumu. Ingmāra Čaklā izveidotais un iestudētais stāsts “Pateicības dienas tīrā”, kuŗā piedalījās kupls tēlotāju pulks, ļāva pasmaidīt par personāža raksturiem, viņu padomiem kulināros jautājumos – kā gatavot tītara cepeti. Un priecāties par smieklīgām detaļām un savstarpējām “saspēlēm” lodziņam ar lodziņu.

Kad redzēto analizējām, abi mani žūrijas kolēģas atzinās – šis ar atjautību un vieglumu pasniegtais priekšnesums radījis īstenu kāri pēc skaisti brūni izceptā putna...

Attālināti strādājot, režisore Astra Kacena vienā darbā bija apvienojusi tēlotājus no Ozolnieku Jauniešu teātra studijas un puisī no Birmingemas. Izrādē “Tfu, tfu, tfu!” absurda teātra estētikā bija spēle ar vārdiem, to nozīmēm un

lidzībām. Un aktieru savstarpējais atsvešinājums atgādināja par vēl kādu mūsu laikmeta slimību – nespēju saprasties.

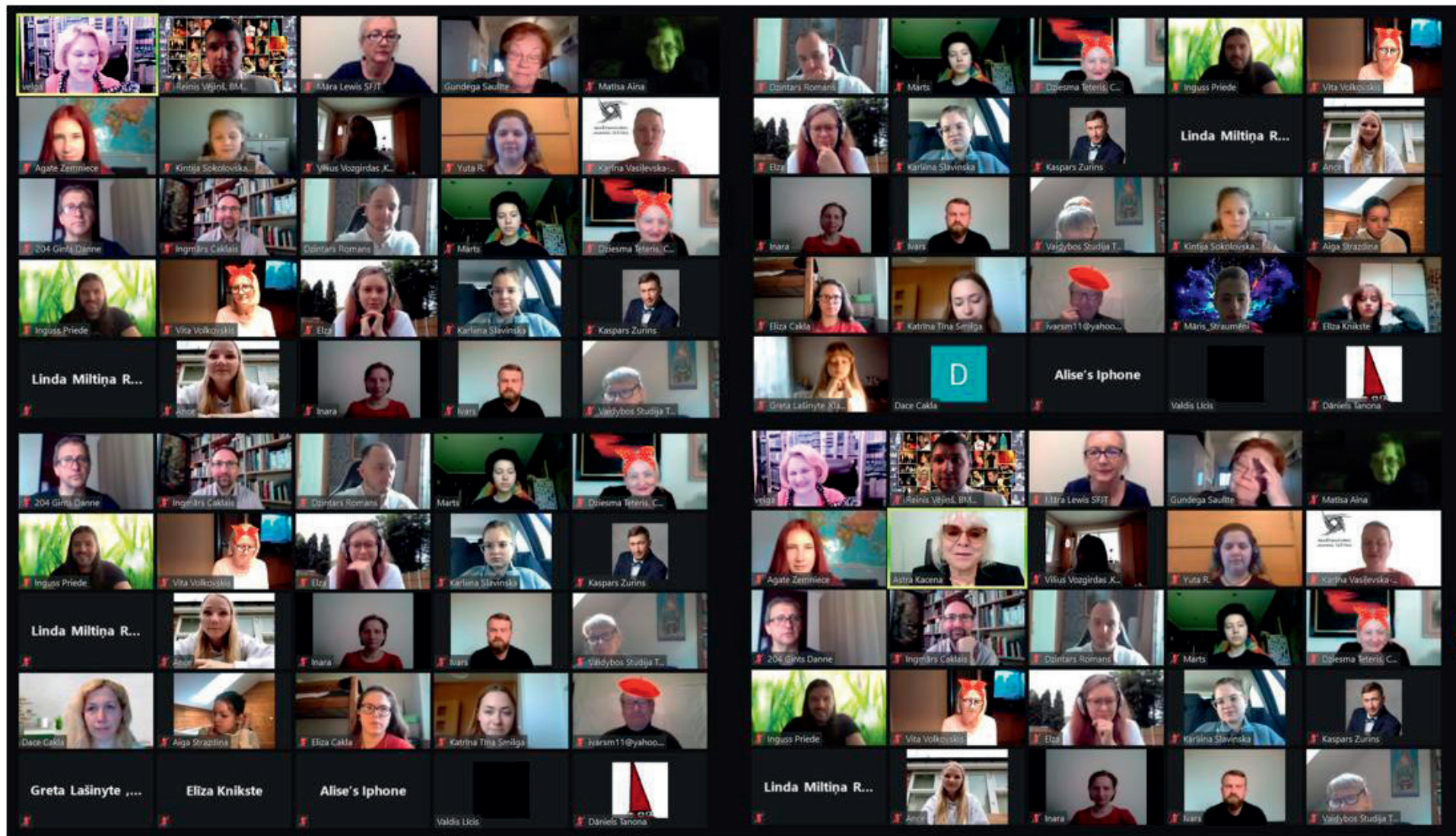
Rīgas Pārdaugavas Bērnu un jauniešu centrs “REVEDO” radīja iestudējumu “Kaķi” Velgas Līces režijā. Vērienīgais vēstījums par notikumiem un attiecībām dzīvnieku pasaulē tika izstāstīts, izmantojot animācijas paņēmienus. Aiz kaķu “sejām” nepārprotami bija nojausami cilvēku raksturi, viņu konflikti un intrigas.

Patiesu prieku par patstāvīgu radošu darbu un oriģinālu pieeju apliecināja Laipēdas Karalienes Luīzes jauniešu centra studija “Trepse” sniegums. Tas bija režisores Rimutes Svītutes (*Svytyte*) vadībā darinātas divas animācijas filmas “Ziemsvētku pasaka” un “Jonukas ir Grēdute”. Pirmā darba autore – astoņgadīga meitene, otrā – puisis pusaudža gados. Sirsnīga un vienkārša sižeta atklāsmē kā vienā, tā otrā. Un bērniņas pasaules sirsnīgais valdzinājums.

Pārrunās pēc astoņu izrāžu noskatīšanās piedalījās žūrija, iestudējumu režisori un ansambļu pārstāvji. Valdīja ne tikai sirsnība un labvēlība, arī sapratne par kopīgi darāmo darbu. Lieki piebilst, ka visi runātāji izteica cerības reiz taču satikties klātienē, ne vairs datora ekrānā.

Režisore Aina Matīsa uzteica diasporas ansambļu dalībniekus par labu un tīru latviešu valodu, teikdama: “Kamēr būs latviešu valoda, būs arī tauta!”

“Pitons” savā jaunajā e-festivāla veidolā apliecināja daudz dažādu radošu iespēju, kā uzrunāt skatītāju arī tad, kad jādzīvo ārkārtējos apstākļos.

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Valsts prezidents tiekas ar EK pārstāvniecības Latvijā vadītāju Zani Petri

Valsts prezidents Egils Levits 8. jūnijā Rīgas pili tikās ar Eiropas Komisijas (EK) pārstāvniecības Latvijā vadītāju Zani Petri (*attēlā*), informēja Valsts prezidenta kanceleja. EK pārstāvniecības Latvijā vadītājas pienākumus Petre sāka pildīt 16. aprīlī. Kā iepriekš norādīja EK pārstāvniecības Latvijā Preses nodaļa, stājoties jaunajā amatā, Petre uzkrājusi lielu pieredzi Latvijas un Eiropas diplomātijā. Viņa ir strādājusi Latvijas Ārlietu ministrijā, arī kā Eiropas korespondente, Politiskā direktora birojā, kā Starptautisko operāciju un krīžu noregulējuma nodaļas vadītāja, pārstāve Križu pārvarēšanas civilo aspektu komitejā no Latvijas Pastāvīgās pārstāvniecības Eiropas Savienībā (ES) Briselē, kā arī kancelejas vadītāja Moldovā.

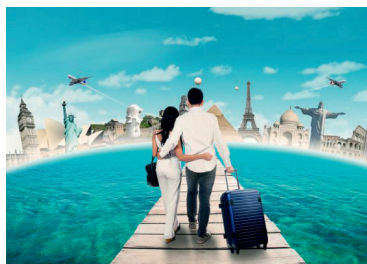

2012. gadā viņa pievienojās Eiropas Ārējās darbības dienestam. Petre bija Politikas, preses un informācijas nodaļas vadītāja ES delegācijā Eritreijā no 2012. līdz 2016. gadam un pēc tam kļuva par delegācijas vadītāja vietnieci un Politikas, preses un informācijas nodaļas vadītāju ES delegācijā Nepalā no 2016. līdz 2020. gadam.

2020. gada septembrī Petre pievienojās Politikas un reformu koordinācijas grupai, Ukrainas atbalsta grupai Eiropas kaimiņattiecību politikas un paplašināšanās sarunu ģenerāldirektorātā.

Ceļotājiem vasarā jāreķinās ar dažādām drošības pārbaudēm

Ceļotājiem vasarā jāreķinās ar dažādām drošības pārbaudēm, gan iecerējot, gan izceļojot no valsts. Gan lidostā Rīgā, gan tūroperatoru prognozē tūristu skaita pieaugumu, īpaši pēc tam, kad darbību sāks Eiropas Covid-19 sertifikāts, ar kuŗa palīdzību vismaz Eiropas Savienības (ES) robežās pārvietoties varēs brīvāk. Līdz tam, dodoties uz dažādām valstīm, nepieciešami dokumenti, bez kuŗiem pasažierim nāksies palikt lidostā.

Mazinoties Covid-19 izplatībai un palielinoties vakcinēto skaitam pasaulē, šajā vasarā gaidāms ceļotāju skaita pieaugums. Tas nebūs tik liels kā pirms pandē-

mijas laikā, tomēr pēc Eiropas vakcinācijas un izslimošanas sertifikātu ieviešanas cilvēki varēs brīvāk pārvietoties ES robežās. Līdz šī sertifikāta ieviešanai ielidošanai dažādās valstīs ir dažādas prasības, piemēram, negatīvi vīrusa testi.

Nacionālais mākslas muzejs un tā struktūrvienības pakāpeniski ver durvis individuāliem apmeklētājiem

Saskaņā ar valdības 1. jūnija lēmumu durvis individuāliem apmeklētājiem pakāpeniski ver Latvijas Nacionālā mākslas muzeja (LNMM) struktūrvienības – LNMM galvenā ēka, mākslas muzejs "Rīgas Birža", Dekoratīvās mākslas un dizaina muzejs, Romana Sutas un Aleksandras Beļcovas muzejs, kā arī ekspozīcija Muzeju krātuvē "Skulptūru mežs. Antīkās un renesanses tēlniecības nolējumi".

Saistībā ar Covid-19 radīto situāciju pasaulē un Latvijā muzeja personāls aicina apmeklētājus būt atbildīgiem un ievērot piesardzības pasākumus, kas ieviesti atbilstoši Kultūras ministrijas izstrādātajam epidemioloģiski drošas darbības vadlīnijām.

No piektdienas pastāvīgajās ekspozīcijās un izstādēs izvietotie mākslas darbi klātienē ir skatāmi LNMM galvenajā ēkā Rīgā, Jaņa Rozentāla laukumā 1, mākslas muzejā "Rīgas Birža", Doma laukumā 6, kā arī Romana Sutas un Aleksandras Beļcovas muzejā, Elizabetes ielā 57a-26.

No 5. jūnija apmeklētājus gaidīs Dekoratīvās mākslas un dizaina muzejs Skārņu ielā 10, no 9. jūnija ikvienam interesentam atkal būs pieejama Muzeju krātuve Pulka ielā 8 pērn atklātā Antīkās un renesanses tēlniecības nolējumu ekspozīcija "Skulptūru mežs".

Muzeju darba laiks paliek nemainīgs. Trešdienās Dekoratīvās mākslas un dizaina muzejs joprojām būs atvērts līdz plkst. 19, savukārt piektdienās LNMM un mākslas muzejs "Rīgas Birža" strādās līdz plkst. 20.

Apmeklējot LNMM, mākslas muzeju "Rīgas Birža", kā arī Dekoratīvās mākslas un dizaina muzeju, iepriekšēja reģistrācija nav nepieciešama. Turpretim Romana Sutas un Aleksandras Beļcovas muzejs ir pieejams tikai ar iepriekšēju pieteikšanos pa tālruni 67 288 800 vai e-pastu sbm@lnmm.lv. Otrdienās Romana Sutas un Aleksandras Beļcovas muzejs ir atvērts līdz plkst. 19.

Latvijas un Gruzijas amatpersonas vienojas turpināt ekonomisko sadarbību un stiprināt Gruzijas Eiropas integrācijas centienus

7. jūnijā ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs oficiālā vizītē apmeklēja Gruziju.

Vizītes ietvaros ministram notika tikšanās ar Gruzijas ārlietu ministru Davidu Zalkalīni (*David Zalkaliani*), premjēru

Irakli Garibašvili (*Irakli Garibašvili*), Gruzijas parlamenta spīkeru Kakha Kučava (*Kakha Kuchava*) un parlamenta pozīcijas un opozīcijas partiju pārstāvjiem.

Ārlietu ministri apliecināja vēlmi turpināt veiksmīgo Latvijas un Gruzijas politisko, ekonomisko sadarbību, kā arī uzsvēra Latvijas un Gruzijas starpvaldību komisijas nozīmīgumu, risinot abu valstu divpusējās sadarbības jautājumus.

Senāts lietā par viendzimuma pāra ģimenes juridisku atzīšanu vērsās Satversmes tiesā

Augstākās tiesas (Senāta) Administratīvo lietu departaments vērsies Satversmes tiesā ar pieteikumu un līdz ar to apturēja tiesvedību lietā, kuŗā divas viena dzimuma personas vēlas panākt viņu ģimenes attiecību atzīšanu un reģistrāciju, informēja AT.

Satversmes tiesa jau ir atzinusi, ka Latvijas Republikas Satversmes 110. panta pirmais teikums uzliek likumdevējam pienākumu nodrošināt viena dzimumam pāra ģimenes juridisko aizsardzību jeb noteikt ģimenes attiecību tiesisko regulējumu. Ar ģimenes attiecību tiesisko regulējumu ir saprotams ģimenes locekļu savstarpējo personisko un mantisko attiecību regulējums, kam ir jānodrošina arī personām iespēja juridiski nostiprināt savas ģimenes attiecības un tikt valsts atzītām par ģimeni. Pienākums nodrošināt viena dzimuma pāra ģimenēm juridisko aizsardzību izriet arī no cilvēka cieņas principa, kas prasa atzīt visu cilvēku vienvērtību, skaidroja AT.

Senāta ieskatā viens no šā pienākuma elementiem ir tas, ka valstij ir jānodrošina viena dzimuma pāra ģimenes attiecību reģistrācija vienotā valsts reģistrā.

Baltijas valstīs no NATO samita gaida stingru reakciju uz Krievijas radītajiem draudiem

Baltijas valstu premjēri no 14. jūnijā plānotā NATO samita sagaida skaidru un stingru vērtējumu attiecībā uz Krievijas radītajiem apdraudējumiem un atzītiem turpmāko reakciju, uzsvērts paziņojumā, ko pieņēmuši Latvijas, Lietuvas un Igaunijas valdību vadītāji. "Krievija cenšas destabilizēt NATO un iedragāt alianses dalībvalstu un partnervalstu drošību. Krievijas militāro spēku dislokācija, tās konvencionālās un kodolpotenciāls apdraud eiroatlantisko drošību.

Krievija arī sistemātiski veic nelikumīgas aktivitātes alianses teritorijā, ļaunprātīgas un bīstamas kiberdarbības, izplata dezinformāciju, iejaucas vēlēšanās

un izmanto savās interesēs domstarpības demokratiskajās sabiedrībās," teikts paziņojumā, ko parakstījuši Latvijas premjērs Krišjānis Kariņš, Lietuvas premjere Ingrida Šimonīte un Igaunijas premjere Kaja Kallasa.

Jau 50. reizi noris "Baltops" militārās mācības

No 6. līdz 18. jūnijam Baltijas jūrā norisināsies starptautiskās militārās mācības "Baltops 50", iezīmējot mācību 50. gadadienu, un ikgadējās starptautiskās Baltijas valstu Jūras spēku mācības *Baltic Fortress 2021*.

Latvijas Jūras spēkus Baltijas valstu jūras eskadras (BALTRON) sastāvā pārstāvēs stāba un apgādes kuģis A-90 "Varonis", mīnu kuģis M-06 "Tālvāldis", patruļkuģis P-08 "Jelgava", kā arī virsnieki mācību "Baltops 50" un mācību *Baltic Fortress 2021* stābā.

Mācības "Baltops 50" notiek jau 50. reizi, un šogad tajās piedalās aptuveni 4000 karavīru 40 kuģu un 60 gaisa kuģu no 18 valstīm, tādējādi demonstrējot sabiedroto un partnervalstu sadarbību un savietojamību un apliecinot ilgtermiņa ieguldījumu reģiona drošībā un stabilitātē.

Latvijas Jūras spēkus Baltijas valstu jūras eskadras (BALTRON) sastāvā pārstāvēs stāba un apgādes kuģis A-90 "Varonis", mīnu kuģis M-06 "Tālvāldis", patruļkuģis P-08 "Jelgava", kā arī virsnieki mācību "Baltops 50" un mācību *Baltic Fortress 201* stābā.

"Šogad atzīmējam piecdesmitās "Baltops" mācības, kas kalpo par pamatu savietojamībai visā aliansē," sacīja NATO Jūras spēku trieciena un atbalsta spēku komandieris un ASV sestās flotes komandieris viceadmirālis Jūdžins Bleks (*Eugene Black*). "Baltops" ir mūsu mācību sezonas pamatakmens, parādot mūsu partneru un sabiedroto nelokāmo apņēmību pusgadsimta garumā. "Baltops" gūtās atziņas ļauj veikt starptautiskas trieciengrupu operācijas, uzlabot prettraķešu aizsardzības spējas un efektīvizēt misijas," sacīja komandieris.

Mācības "Baltops 50" notiek jau 50. reizi, un šogad tajās piedalās aptuveni 4000 karavīru 40 kuģu un 60 gaisa kuģu no 18 valstīm, tādējādi demonstrējot sabiedroto un partnervalstu sadarbību un savietojamību un apliecinot ilgtermiņa ieguldījumu reģiona drošībā un stabilitātē.

Partiju reitingi maijā: Saeimā, iespējams, spētu iekļūt 9 partijas

Partiju popularitātes reitingos maijā gandrīz visiem politiskajiem spēkiem salīdzinājumā ar aprīli manāmas svārstības viena līdz divu procentpunktu robežās. Izņēmums ir Nacionālā apvienība (NA) un Zaļo un Zemnieku savienība (ZZS), kam reitings nemainīgs. Par SKDS aptaujas rezultātiem ziņo LTV.

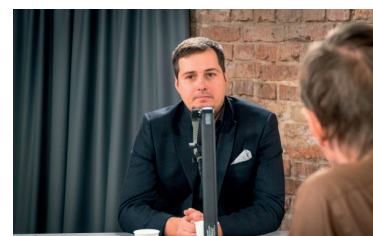
Augstākais reitings ir partijai *Saskaņai*. Otrajā vietā – Nacio-

nālā apvienība. Tad seko Zaļo un Zemnieku savienība, aiz kuŗas ir pie valdības stūres esošā *Jauņa Vienotība*.

Tālāk "Attīstībai/Par!" un Jaunā konservatīvā partija, kuŗas reitings, salīdzinot ar aprīli, ir nedaudz uzlabojies. Tad seko "Progresīvie", kuŗiem attiecīgi reitings nedaudz krities. Tad Latvijas Krievu savienība, "Likums un kārtība", Latvijas Reģionu apvienība, bet aptauju noslēdz "KPV LV", kas mainījusi nosaukumu un tagad sauca ma – "Par cilvēcīgu Latviju".

Saeimas deputāti darbam Sabiedrisko mediju padomē deleģēs NEPLP locekli Eglīti

Jaunās Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes (SEPLP) locekļa amatam no Saeimas puses tiks virzīts Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes (NEPLP) loceklis Jānis Eglītis, aģentūrai LETA pastāstīja Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas priekšsēdis Artuss Kaimiņš. Politiskais skaidroja, ka 7. jūnijā noslēdzas termiņš, kad Saeimas deputātiem būtu jāpiesaka savs kandidāts jaunajai SEPLP.

Jānis Eglītis

Neatklājot, cik cilvēku piedalījās konkursā uz minēto amatu, Kaimiņš norādīja, ka līdz šim netika saņemti desmit deputātu iesniegumi par kāda kandidāta virzīšanu amatam. Slēgtā komisijas sēdē uzklaustot tostarp Eglīti, desmit koalīciju pārstāvoši deputāti vienojās parakstīt iesniegumu Saeimas Prezidijam par Eglīša kandidatūras virzīšanu apstiprināšanai amatā SEPLP.

EP deputāti aicinās pēc iespējas straujāk ieviest ES digitālo Covid-19 sertifikātu

Eiropas Parlamenta (EP) deputāti šodienas debatēs aicinās pēc iespējas straujāk ieviest Eiropas Savienības (ES) digitālo Covid-19 sertifikātu un atkārtos nepieciešamību nodrošināt plaši pieejamu testēšanu par pieņemamu samaksu. Kā informēja EP preses sekretārs Latvijā Jānis Krastiņš, EP deputāti gatavojas šonedēļ pieņemt gala lēmumu par ES digitālo Covid-19 sertifikātu, lai pēc iespējas drīz varētu atsākties ceļošana un ekonomikas atveseļošana. Viņš pavēstīja, ka sertifikāta pieņemšana EP notiek pēc paātrinātas likumdošanas procedūras, lai tas varētu būt spēkā, sākoties vasaras sezonai. Vienošanās ar ES Padomi tika panākta divus mēnešus pēc tam, kad Eiropas Komisija (EK) bija iesniegusi priekšlikumu.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

Sertifikāts būs bezmaksas un pastāvēs gan digitāli, gan papīra formātā. Tas apliecinās, ka īpašnieks ir vakcinēts, atveseļojies no Covid-19 vai nesen saņemis negatīvu testa rezultātu. Vienota sistēma ļaus ES dalībvalstīm izsniegt sertifikātus, kas būs savstarpēji atzīti, savietojami, droši un verificējami visā ES. Paredzēts, ka debatēs EP deputāti izsvērs, ka dalībvalstīm nevajadzētu sertifikātu īpašniekiem noteikt papildu ceļošanas ierobežojumus, piemēram, karantīnu, pašizolāciju vai testēšanu, ja vien tas nav pamatots sabiedrības veselības apsvērumos. Balsojums par tiesību aktiem notiks otrdien, rezultātus paziņos trešdien no rīta. Kad regulas būs pieņemtas plenārsēdē, tās būs oficiāli jāpieņem arī ES Padomei un jāpublicē Oficiālajā Vēstnesī. Tas stāsies spēkā līdz ar 1. jūliju.

ZIŅAS ĪSUMĀ

• Mūzejiem atsākot strādāt, Kultūras ministrija aprēķinājusi, cik dārgi izmaksājusī to dīkstāve. Valsts pārraudzībā esošie mūzeji šajā laikā guvuši tikai 4% no plānotajiem ieņēmumiem. Lai gan atsevišķiem mūzejiem pie apvāršņa jau vidēja bankrota draudi, Mūzeju biedrībai nav datu, ka kāds no mūzejiem dīkstāves laikā būtu slēgts vai atlaisti darbinieki.

• Partiju reitingi maijā: palielinājies neizlēmīgo skaits

Nacionālā apvienība (NA) partiju popularitātes reitingā pietuvojusies partijai *Saskaņa*, kas ilgstoši ir populārākā partija Latvijā, liecina pētījumu aģentūras SKDS aptaujas dati, par kuriem 8. jūnijā vēstīja Latvijas Televīzija. Ja rīt notiktu Saeimas vēlēšanas, *Saskaņa* varētu iegūt 10,3% balsu, savukārt NA – 8% balsu. Mēneša laikā NA popularitātes reitings nav mainījies, savukārt *Saskaņa* tas noslīdējis par 1,7 procentpunktiem.

Kopš aprīļa nemainīgs palicis arī Zaļo un Zemnieku savienības (ZZS) reitings – par to gatavi balsot 7,7% iedzīvotāju.

Nedaudz sarucis partiju apvienības *Jaunā vienotība* reitings, mēneša laikā samazinoties no 7% līdz 6,6%.

Līdzīgi ir *“Attīstībai/Par!”* (AP) un Jaunās konservatīvās partijas (JKP) popularitātes rādītāji – attiecīgi 4,9% un 4,7%, taču ja AP reitings mēneša laikā sarucis par 0,7 procentpunktiem, tad JKP – par 0,6 procentpunktiem kāpis. Ja balsstiesīgie nobalsotu tā, kā viņi norādīja aptaujās, tad Saeimā, iespējams, iekļūtu deviņas partijas.

Zem četrus procentus rādītāja

ir partija *“Progresīvie”*, Latvijas Krievu savienība un partija *“Likums un kārtība”*, par ko balsot attiecīgi varētu 3,7%, 3,6% un 3,2% vēlētāju. Latvijas Reģionu apvienība patlaban varētu rēķinātie ar 1,9% pilsoņu atbalstu, savukārt no koalīcijas aizgājuši *“KPV LV”* (*“Par cilvēcīgu Latviju”*) – 0,8% vēlētāju balsu.

22,8% aptaujāto nezina, par ko varētu balsot parlamenta vēlēšanās, savukārt katrs piektais jeb 20,9% iedzīvotāju plāno vēlēšanās nepiedalīties.

SKDS aptauja par partiju popularitāti veikta maijā, aptaujājot 1816 balsstiesīgos Latvijas iedzīvotāju. Aptauja kā metode izmantota gan tiešās intervijas dzīvesvietā, gan arī internetā.

• Vakcinācijā pret Covid-19 sarūkot pirmo poti dabūjušo skaitam, **nākamnedēļ sāks vakcinēt arī lielveikalos.**

• Aizvadīto piecu nedēļu laikā Latvijā vērojams Covid-19 gadījumu skaita **samazinājums par 60%**, informē Slimību profilakses un kontroles centrs (SPKC).

• Aizvadītajā nedēļā vēl vairāk samazinājies to cilvēku skaits, kas saņēmuši pirmo poti pret Covid-19. Tikmēr rekordliels cilvēku skaits saņēmis otro poti. Tā rāda Nacionālā veselības dienesta apkopotie dati.

• Aizvadīto piecu nedēļu laikā Latvijā vērojams Covid-19 gadījumu skaita samazinājums par 60%, informē Slimību profilakses un kontroles centrs (SPKC). Pagājušajā nedēļā vidēji vienā dienā tiek atklāti 245 jauni ar Covid-19 inficētie. Nedēļu iepriekš tie bija vidēji 308. Tāpat pagājušajā nedēļā par 14,4% samazinājies veikto testu skaits, vidēji dienā veicot 9398 testus (iepriekš 10 977 testus). Pedējo septiņu dienu laikā tika stacionēti vidēji 29 pacienti dienā (nedēļu iepriekš 46), tādējādi ikdienā slimnīcās ar Covid-19 ārstējas vidēji 412 (iepriekš 533) pacienti. Visās vecuma grupās turpinās saslimstības samazinājums,

• XII Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku rīkošana šī gada vasaras nogalē **valsts budžetam** varētu izmaksāt 1 864 652 eiro, liecina Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) informatīvais ziņojums par XII Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku pasākumu organizēšanu, ko valdībā skatīs, 8. jūnijā.

• Šogad **prokuratūrā** tika saņemti pavisam 89 pieteikumi no personām, kas vēlējas turpināt savu karjēru, kļūstot par pilntiesīgiem prokuroriem. Lai ie-

ņemtu šo amatu, pretendentiem ir jāiziet visai nopietns atlases process un pirmajā kārtā viņiem ir jāiztur tests, kurā tiek pārbaudītas juridiskās un vispārējās zināšanas. Šī gada pretendenti gan ir uzrādījuši visai vāju zināšanu līmeni.

• Visticamāk, Jaunās konservatīvās partijas (JKP) politikis, jaunievēlētais labklājības ministrs **Gatis Eglītis** dabūs rūgti nožēlot savu ierakstu sociālajos tīklos, no kura varēja noprast, ka valdošās koalīcijas partijas Eiropas fondu sadalē **“primāri rūpēsies par savām pašvaldībām”**.

• Par mēru var ievēlēt arī apcietinātu deputātu. Tā uz jaūtājumu par **Aivaru Lemberga** (*“Latvijai un Ventpīlij”*) iespējām vadīt jauno Ventpils domi atbildējusi Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (VARAM). Lemberga partija cer atrast veidu, kā ilggadējais mērs no cietuma varētu piedalīties balsojumos. Pagaidām viņa ievēlēšanai balsu domē nepietiek, jo Lembergs no cietuma nevar balsot domes sēdēs, tādēļ viņš ir vērsies Satversmes tiesā par iespēju strādāt attālināti no cietuma. Par Lemberga partiju *“Latvijai un Ventpīlij”* nobalsoja 54% vēlētāju, kas dod septiņus no 13 mandātiem Ventpils domē. Ar šādu pārsvaru pietiktu, lai Lembergu atkal ievēlētu par mēru. Tomēr līdz ar pirmās instances spriedumu, kas atzina Lembergu par vainīgu kukuļņemšanā un citos noziegumos, viņam tieša noteica arī drošības līdzekli – apcietinājumu. Tāpēc kopš februāra Lembergs atrodas Rīgas Centrālcietumā.

Apcietinājumu Lembergs varēs pārsūdzēt pēc 22. jūnija, kad būs pieejams pilns tiesas spriedums. Tomēr nevar paredzēt, cik ilgu laiku pārsūdzības izskatīšanai vajadzēs un vai tieša vispār piekritīs Lembergu no cietuma izlaist.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

VĒSTNICĪBU ZIŅAS

KANADA. Latvijas vēstniecība Toronto Ebrēju filmu festivālā rāda filmu **“Pilsēta pie upes”**. No 8. līdz 9. jūnijam tiešsaistē (*online*) visiem interesentiem Ontārio provincē bija iespēja noskatīties Latvijas spēlfilmu **“Pilsēta pie upes”** (*The Sign Painter*).

AZERBAIDŽĀNA. 2021. gada 7. jūnijā Baku ar preses konferenci tika atklāts starptautisks projekts **“Miers ar jums (Peace be upon you – Salam Aleykum)”**. Projekta ietvaros līdz 15. jūnijam norisināsies mūsdienu mākslas projekts **Peace be upon you – Salam Aleykum**, kā arī Latvijas vēstniecība kā NATO kontaktpunkta vēstniecība Azerbaidžānā 2021-2022 organizēs starptautisku konferenci, kas veltīta miera un miera uzturēšanas tēmai, uzrunājot plašu sabiedrību.

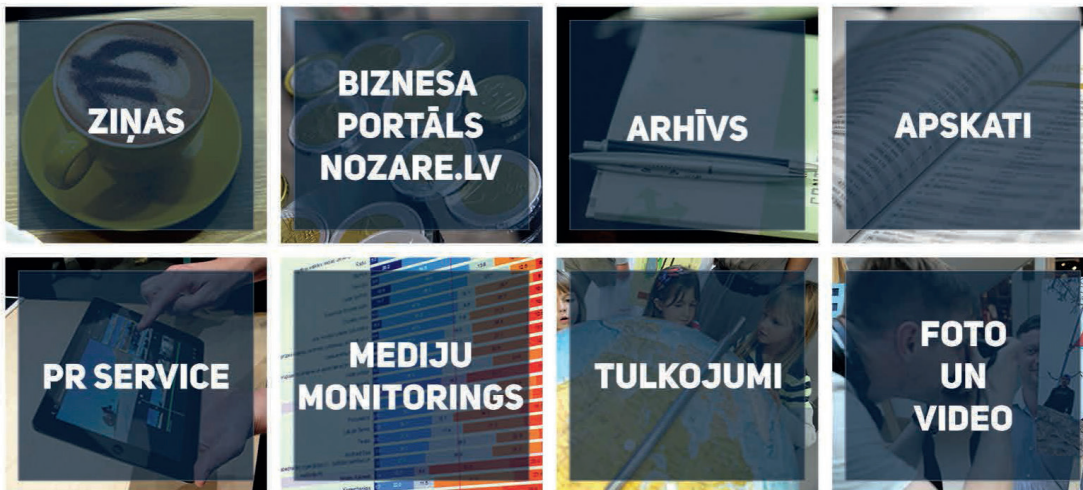
Vēstnieks Dainis Garančs atklāšanā atzīmēja, ka līdztekus augsta līmeņa diplomātu un drošības politikas profesionāļu diskusijai vēlamies ar mūsdienu mākslas un kino palīdzību uzrunāt sabiedrību par miera tēmu globālā kontekstā un Azerbaidžānas lomu starptautiskās miera misijās.

MOLDOVA. 2. jūnijā Latvijas vēstnieks Moldovā Uldis Mīkuts darba vizītē apmeklēja Basarabjaskas pilsētu un rajonu. Vizītes laikā vēstnieks tikās ar rajona un vietējo pašvaldību vadītājiem, ekspertiem un uzņēmējiem, atklāja izstādi **“Latvijas dārgumi. Izcili eksporta zīmoli un iedvesmojoši talanti”**, kā arī apmeklēja liceju **Matei Basarab** Basarabjaskā, kurā norisinās tā atjaunošanas darbi, pateicoties Eiropas Savienības piešķirtajam finansējumam 1 milj. euro apmērā. **• 28. maijā** plkst. 21 TVR Moldova televīzijas kanālā tiks izrādīta režisora Rolanda Kalniņa 1967. gadā uzņemtā spēlfilma **“Četri balti krekli”** Latvijas filma ir iekļauta **“Eiropas dienas Moldovā 2021”** Eiropas kultūras un filmu festivāla programmā, kas šogad notika vairākos Moldovas TV kanālos un tiešsaistes platformās no 17. līdz 31. maijam. Spēlfilma **“Četri balti krekli”** ir pirmā Latvijas režisora filma, kas 2018. gadā nokļuvusi pasaules kinovēstures nozīmīgākajā teritorijā – Kannu kinofestivāla izlases programmā Cannes Classics, blakus filmām, ko radījuši tādi pasaules kino klasiķi kā Alfrēds Hičkoks, Stenlijs Kubriks, Ingmars Bergmans un citi.

KRIEVIJA. Pleskavā atklāj jauno pilsētas tūrisma un amatniecības centru. 4. jūnijā Latvijas – Krievijas pārrobežu sadarbības programmas projekta **“Kultūras un vēsturiskā mantojuma saglabāšana un popularizēšana Latvijā un Krievijā”** ietvaros Pleskavā tika atklāts atjaunotais pilsētas tūrisma un amatniecības centrs, vēsturiskais Bekleševas nams. Ar svinīgām uzrunām pasākumu atklāja Pleskavas pilsētas administrācijas vadītājs A. Bratčikovs, Pleskavas administrācijas tūrisma un pierobežu sadarbības programmas vadītāja K. Kobiza un konsulāta vadītāja E. Dumpe. Tāpat atklāšanā svinīgas uzrunas video formātā tika demonstrētas no projektā iesaistītajām Daugavpils un Cesvaines pašvaldībām.

Jaunākā informācija sociālajos tīklos:

www.facebook.com/brivalatvija

www.twitter.com/briva_latvija

Mājaslapa: **www.brivalatvija.lv**

LETA
nacionālā informācijas aģentūra

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502

marketing@leta.lv

+371 – 672 225 09

www.leta.lv

JURIS
LORENCIS

Un tā 5. jūnijā Latvijas pilsoņi ievēlēja jaunus pašvaldību deputātus. Balsojums īpaši svarīgs, pat vēsturisks, jo vēlēšanas notika jauno novadu robežās. Pēc administratīvi teritoriālās reformas pašvaldību skaits samazinājies no 119 līdz 43, tās kļuvušas lielākas gan teritorijas, gan iedzīvotāju skaita ziņā. Turpmāk Latvijā pats lielākais lauku novads būs Ogres novads – 57 600 iedzīvotāju, bet viens no mazākajiem – Saulkrastu novads ar 9 200 iedzīvotājiem. Šo skaitļu paradokss ir tāds, ka patiesībā Saulkrastu novads ir viens no spēcīgākajiem Latvijā. Jo tas ir viens no nedaudzajiem, kurā iedzīvotāju skaits nevis sarūk, bet gan palielinās. Ja 2000. gadā Saulkrastu novadā dzīvoja 7940, tad šodien – jau 9230, tātad par 16% vairāk. Līdzīga attīstība vērojama visos Pierīgas novados – Siguldā, Olainē, Salaspilī, Ropāžos, Ādažos, Ķekavā un Mārupē. Visstraujāk augusi Mārupē, tās iedzīvotāju skaits pēdējos divdesmit gadu laikā palielinājies par 102% (tātad divas reizes!) un turpina strauji augt. Ja paraugāmiem uz Latvijas karti, tad redzam klasisku, patiesībā visā Rietumu pasaulē tik pierastu ainu – lauki, mazpilsētas un lielpilsētu centri sarūk, savukārt privātmāju rajoni (ko angļiski dēvē par *suburbs*) lielo pilsētu pievārtēs aug. Latvijā gan ir tikai viena lielpilsēta – Rīga, ap kuru koncentriskā lokā izvietojusies augoša, turīgā un prestižā Pierīga.

Diemžēl kopumā skaitļi nav iepriecinoši. Latvijas iedzīvotāju skaits turpina samazināties. 1991. gadā Latvijā dzīvoja ap 2,65 miljoni, 2000. gadā – 2,38 miljoni, bet 2021. gadā – vairs tikai 1,87 miljoni. Tātad katru gadu esam zaudējuši tieši 1% iedzīvotāju. Pēdējos divdesmit gados Latvija kopumā sarukusi par 20%, tieši tikpat daudz iedzīvotāju zaudējusi arī Rīgas pilsēta. Visvairāk – Latgale. Piemēram, Balvu novads sarucis par 38%, Rēzeknes – par 31%, Krāslavas – par 41%, Ludzas – par 38%. Daugavpils pilsēta – par 30%, Rēzeknes pilsēta – par 32%. Arī mans dzimtais Lubānas novads (kas pēc reformas iekļausies Madonas novadā) pēdējos divdesmit gados sarucis par trešo daļu. Nākamajā mācību gadā bērnu bāsis vairs neskanēs Meirānu Oskara Kalpaka skolā. 1860. gadā dibinātā skola, kurā trīs gadus (1892-1895) mācījies Latvijas bruņoto spēku pirmais virspavēlnieks Oskars Kalpaks, tiek slēgta skolnieku trūkuma dēļ. Vēl pagājušā gadsimta vidū tajā mācījās pat 100 bērni. Šajā pavasarī – ap 30, un pašvaldība lēmusi skolu slēgt. Tagad Meirānu bērni mācīsies tuvējās skolās – Lubānā vai Degumniekos. Lubānas vidusskola vēl “turas” – kaut gan jau bijušas runas par tās “samazināšanu”, pārveidošanu par pamatskolu. Jo arī Lubāna sarūk. Vecākā paaudze pamazām aiziet viņšaulē, jaunatne pārceļas uz Rīgu. Daudzi

radi un paziņas strādā Rietumeiropā. Viņi ķidā mencas Norvēģijā, izvadā preces Dānijā, uzrauga noliktavas Holandē, ārstē slimniekus Zviedrijā, būvē mājas Somijā. Vai man ir tiesības viņiem ko pārnest, ka šobrīd atstājuši Latviju? Taču ne! Labā ziņa gan ir tā, ka neviens no viņiem netaisās palikt ārzemēs uz pastāvīgu dzīvi. Par nopelnīto naudu daži remontē vecāku mājas un jau runā par to, kā Lubānā pavadīs pensijas gadus. Vēl kāda interesanta attīstība – novadā parādījušies pirmie “digitālie nomadi”. Agrākie rīdzinieki, kuri pārvākusies uz dzīvi laukos, bet caur internetu strādā kaut kur plašajā pasaulē.

Pagājušajā gadā Latvijā piedzima 17 600 bērnu, kas ir zemākais rādītājs pēdējo simt gadu laikā. Mirušo skaits – 28 900. No Latvijas aizbrauca ap 12 000, bet ieradās uz pastāvīgu dzīvi – 8 800. Cilvēku kustība ir samazinājusies, ko pa daļai var skaidrot ar Covid-19 pandēmiju. Turpinās sabiedrības novecošanās, iedzīvotāju vidējais vecums 42,8 gadi. Latviešu skaits pēdējā gada laikā samazinājies par 0,4%. Tomēr citu tautību cilvēku skaits samazinājies vēl straujāk (piemēram, krieviem par 1,6%), tāpēc latviešu īpatsvars valstī ir palielinājies. Patlaban no visiem Latvijas iedzīvotājiem ap 63% ir latvieši. Neskaitāmas reizes dzirdēts – katras valsts lielākā bagātība ir tās cilvēki. Ja tā, tad kaut kas Latvijā ir “nogājis greizi”. Kas

pie tā vainīgs? Globālie procesi, modernais kapitālisms, tehnoloģiju attīstība? Pieaugošais chaos un ar to saistītā nedrošība, kas aizvien vairāk pārņem pasauli? Jeb varbūt tomēr mēs paši, mūsu neizlēmība un ideālu trūkums? Laikam jau viss kopā. Jaunais labklājības ministrs Gatis Eglītis (Jaunā Konservatīvā partija) par vienu no galvenajām prioritātēm pasludinājis ģimenes atbalsta politiku. No 2022. gada 1. janvāra Latvijā pieaugs bērnu pabalsti. Turpmāk par vienu bērnu valsts pabalsts būs 25 eiro mēnesī, par diviem bērniem – 50 eiro par katru bērnu, par trijiem bērniem – 75 eiro par katru bērnu, bet par četriem un vairāk bērniem – 100 eiro mēnesī par katru bērnu. Latvijā par bērnu uzskata jauniešu līdz 20 gadu vecumam. Vienlaikus jāpazīnās, ka nauda vien nav izšķirošais faktors, vēl svarīgākas ir sabiedrībā valdošās vērtības. Demografijas statistikā pastāv tā saucamais summārais dzimstības koeficients (*fertility rate*), kas raksturo sievietes dzīves laikā dzimušo vidējo bērnu skaitu. Pats zemākais pasaulē aizvadītajā 2020. gadā tas bija salīdzinoši turīgajā Dienvidkorejā – vien 0,84. Visaugstākais Āfrikas valstī Nigērā – 7,0. Interesanti, ka uz Eiropas fona Latvijas rādītāji nav nemaz tik slikti. Lūk, dažu valstu dzimstības koeficienti 2019. gadā: Francija – 1,87; Čehija – 1,71; Zviedrija – 1,7; Igaunija – 1,66; Latvija – 1,61;

Lietuva – 1,61; Vācija – 1,54; Krievija – 1,5; Polija – 1,42; Baltkrievija – 1,38; Somija – 1,35; Spānija – 1,24; Ukraina – 1,23. Ļaunas mēles gan melš, ka Francijā salīdzinoši augsto dzimstību nodrošinot iecelotāji no Ziemeļafrikas... Bet liksim mierā Franciju, mums jādomā pašiem par sevi. Ir kāda grāmata, kurā es ik pa brīdim ieskatos – uzņēmeja un mecenāta Viļa Vitola “Savējiem”. Tajā ir šādas rindas: “Jaunībā, kad vēl mācījos un mums visiem gāja ļoti grūti, bieži uzmacās jautājums – vai tiešām mums, latviešiem, jāiznīkst, kā cilvēces vēsturē pazudušas daudzas tautas? Tajos laikos, trimdas sākumā, kad lielajā politikā mums nepavīdēja ne mazākā nākotnes cerība, pamazām nostiprinājās atziņa, ka jāturpina strādāt un par bezcerību nedomāt, jo tā nebūs mūžīga. Ar laiku šī pieeja izrādījās pareiza”. Patiesi zelta vārdi! Jāturpina strādāt un par bezcerību nedomāt. Un tad ar laiku viss sakārtojas.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

KĀRLIS
STREIPS

34,01 procenti! Tāda bija vēlēšanu līdzdalība pašvaldību vēlēšanās 5. jūnijā. Balsstiesīgo skaits – 964 339, nobalsoja – 327 950. Mazliet vairāk Vidzemē, ap tuveni tikpat, cik valstī kopumā, – Latgalē, bet mazāk Kurzemē un Zemgalē.

Šis bija pirmās vēlēšanas kopš Saeima pērn pieņēma administratīvi teritoriālo reformu. Iepriekšējā bija 2009. gadā. Toreiz valsts atteicās no padomju laika rajoniem, tā vietā izveidojot 110 novadus un deviņas tā dēvētās republikas pilsētas. Drīz vien izrādījās, ka daudzi no jaunajiem novadiem nebija ilgtspējīgi. Pārāk maz iedzīvotāju, pārāk trūcīga infrastruktūra u.tml. Tāpēc bija jāveic jauna reforma. Rezultātā tapa iekārta ar 35 novadiem, bieži vien agrāko rajonu robežās, kā arī ar septiņām valstspilsētām (jaunvārds reformas kontekstā). Ne visi ar šo procesu bija apmierināti, vairākos gadījumos veco novadu pārstāvji vērsās Satversmes tiesā ar sūdzībām. 28. maijā, nedēļu pirms vēlēšanām, tiesa paziņoja, ka Varakļānu novada pievienošana Rēzeknes novadam neatbilst valsts pamatlikumam, tāpēc novads jāpievieno Mado-

nas novadam. Atbilstoši likumam par Satversmes tiesu, tās spriedumi ir galīgi un obligāti visām valsts un pašvaldību iestādēm. Tas gan netraucēja atsevišķus Saeimas deputātus no Latgales apgalvot, ka vēsturiski un kultūras ziņā varakļānieši esot vairāk Latgalei nekā Vidzemei piederīgi. Galu galā parlamentārieši nolēma Varakļānu novadu atstāt iepriekšējā veidolā, kamēr beidzot izlems, kurās kamanās tas kāps. Līdz ar to vēlēšanas atceltas gan Varakļānu, gan arī Rēzeknes novadā. Tur vēlēšanas būs 11. septembrī.

Atgādināšu, ka pašvaldību vēlēšanas šogad nenotika Rīgā, jo Latvijas galvaspilsētā ārkārtas vēlēšanas bija pērn augustā pēc tam, kad Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija padzina esošo domi, jo tā bija pagalam nekompetenta un darba nespējīga. Arī atgādināšu, ka minētajās vēlēšanās rīdziniekiem izdevās pielikt punktu *Saskaņas* un *Gods kalpot Rīgai* režīmam, kas iepriekšējo desmit gadu laikā Rīgu būtībā padarīja par korupcijas bedri.

Vairāku mēnešu garumā pašvaldība nespēja pieņemt gada

budžetu, un ar to pietika, lai atlaistu visu domi. Ārkārtas vēlēšanās izdevās sistēmu mainīt.

Attiecībā uz “gribējām mainīt, bet nesanāca” šonedēļ vērts parunāt par Ventspili. 2017. gadā pilsētas ilggadīgā mēra Aivara Lemberga vadītā partija *Ventspilij un Latvijai* saņēma deviņus no trīspadsmit mandātiem pilsētas domē. Arī šajā gadījumā tas nozīmēja spēju pilsētu vadīt vairāk vai mazāk patvaļīgi. Šogad bija cerības to mainīt. 5. jūnijā ventspilnieki valdošajai partijai deva par apmēram 10 procentiem mazāk balsu nekā pirms četriem gadiem, šoreiz ar to nodrošinot septiņus mandātus. 2017. gadā atlikušos četrus mandātus saņēma Nacionālās apvienības, Reģionu apvienības un *Vienotības* kopsaraksts. Šogad pa diviem mandātiem partijai *Latvijas attīstība* un *Jaunās Vienotības* un Reģionu apvienības kopsarakstam, un vēl pa vienai vietai Jaunajai konservatīvajai partijai un Nacionālajai apvienībai. Kopumā – sešas.

Starp iepriekšējām vēlēšanām un šogada vēlēšanām bija vēl viena atšķirība – 2017. gada jūnijā Aivars Lembergs vēl nebija, bet

2021. gada jūnijā viņš jau ir smagos noziegumos apsūdzēts. Spriedums pēc ļoti garā tiesas procesa notika šogad februārī, un Lembergam piespriests cietumsods, kā arī mantas konfiskācija. Vēlēšanās tikai 552 *Ventspilij un Latvijai* atbalstītājiem likās, ka tas būtu iemesls kandidāta vārdu no biļetena svītrot. Piecreiz vairāk ļaužu secināja, ka, lai gan kandidāts ir aiz restēm, viņš ir plusiņa vērts, un galu galā Aivars Lembergs, kurš Ventspilī ir saimniekojis kopš tālā 1988. gada, atkal tika ievēlēts ar vislielāko punktu skaitu no visiem! Ventspils pašvaldība Lembergu ir apgādājusi ar nepieciešamo tehniku, lai viņš domes sēdēs varētu piedalīties virtuāli. Interesanti, kā tas izskatīsies pēc pandēmijas, kad 12 deputāti sēdēs ap galdu un viens būs redzams video monitorā no attāluma? Lasi – cietuma... Man jau gribētos domāt, ka pārējiem deputātiem no attiecīgās partijas būtu kauns.

Vislabākos rezultātus skaitliskā nozīmē šajā pašvaldību vēlēšanās uzrādīja Zaļo un zemnieku savienība, kā arī Latvijas Reģionu apvienība. Pārsteidzoši

labi rezultāti bija *Latvijas attīstībai*, kas politikā joprojām ir jaunpienācēja. Četros novados partija ieguva vislielāko balsu skaitu (Līvānu novadā 60,47%), vēl sešās ievēlēti tās pārstāvji. *Jaunās Vienotības* pārstāvji ievēlēti 25 pašvaldībās, kustības *Par* – septiņās. Jaunajai konservatīvajai partijai būs deputāti 16 pašvaldībās. *Saskaņa* šogad – tāpat kā citgad – ieguva sevišķi labus rezultātus Rēzeknē un Daugavpilī. Brūkošā partija KPV LV savukārt panāca tikai vienu vienīgu deputātu ievēlēšanu Dobeles novadā.

Jaunievēlētais pašvaldības darbu sāks 1. jūlijā. Daudzviet tagad būs intensīvas sarunas par koalīcijām un opozīciju, par darāmajiem darbiem. Šur tur Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs konstatēja problēmas, tajā skaitā Jēkabpils novadā ar iespējamu balsu pirkšanu. Tas ar laiku varētu nozīmēt atsevišķu partiju vai politiku sodīšanu. Bet tiem 65,99% vēlētāju, kuri 5. jūnijā noslinkoja nebūs nekādu tiesību gausties par to, ko ievēlētā pašvaldība darīs vai nedarīs.

Vēlēšanas šai pavasarī

Saruna par to, kas svarīgs latvietim

Alda Staprāne-Medne intervijā Ligitai Kovtunai

Liekot lietā savas zināšanas un pieredzi komunikācijas nozarē Latvijā, tu esi iesaistījies vērienīgā projektā – filmas “Zeme, kas dzied” tapšanas svarīgā posmā, kas saistās ar tās publicitātes veidošanu un līdz ar to arī atbalsta piesaisti. Kāpēc tas tev ir interesanti un nozīmīgi?

Vispirmām kārtām – filmas tēma ir par latviešiem ļoti būtiskām vērtībām. Īstenībā taču pirmie mūsu Dziesmu svētki, tālajā 1873. gadā, saukti par Dziedāšanas svētkiem, bija dziedāšana par brīvību. Šo svētku tradīcija ir saglabāta 150 gadus, cauri ļoti smagiem vēstures brīžiem, ieskaitot padomju okupācijas laiku. Tā iekļauta UNESCO kultūras mantojumā, tādat starptautiski novērtēta kā unikāla un neapšaubāmi ir starp tām vērtībām, kas, kā tagad bieži mēdz teikt, – “nes Latvijas tēlu pasaulē”. Es teiktu – tas ir latviešu spilgts vēstījums pasaulei, ar ko mums jālepojas.

Runājot par latviešu korjiem un kordziedāšanu, – acimredzot tas patiešām ir kaut kas īpašs, kas mums jāizmanto šai vēstījumā. Nāk prātā diriģents no Amerikas Kriss Velšs, kas, ieklausījies latviešu kordziedāšanā, gan “atklāja” sev Latviju, gan te atrada sev dzīvesbiedri, Lielbritānijā dzimušo latvieti Māru Sinku.

Un Čikāgas amerikāņu koris iedzied dziesmas latviski, un 2022. gada Vispārējais dziesmu svētkus Minesotā, St. Paulā, līdz ar latviešu korjiem Ešenvalda kompozīcijas dziedās amerikāņu koris. Tas taču “nobruģē ceļu” arī topošās filmas izplatīšanai pasaulē. Turklāt jau daudz paveikusi mūsu Lolita Ritmane ar mūziku filmai “Dvēseļu putenis”.

Filmās veidotāju un izplatītāju mērķis jau arī ir vēstījumu nest plašā pasaulē, nevis tikai paturēt to “vietējai lietošanai.” Te jāpiezīmē, ka režisora Māra Martinsona darbi arī guvuši starptautisku ievēribu, tostarp balvas Ķīnā un Japānā. Un tomēr – pats svarīgākais ir radīt šo filmu kā detālizētu, korektu vēstures liecību nākošajām latviešu paaudzēm. Līdz šim taču ne viss laikmeta raksturojums pirms 150 gadiem, ne pati Dziesmu svētku idejas rašanās un tik ļoti interesantais īstenošanās ceļš nav apkopotu vienviet. Tāpēc arī taps grāmata, par ko jums vislabāk pastāstīs Dainis Īvāns, kurš jau ilgu gadus šo svētku fenomenu pēta. Es esmu priecīga būt nodēra un līdzdarboties šā lielā darba tapšanā.

Vai tev kā komunikācijas nozares pārstāvei tas ir liels vai ļoti liels darbs?

Atbildēšu, kā mēdz teikt Latvijā – “normāls”! Pašai interesantākais ir tas, ka līdz šim lielākoties esmu strādājusi ar komerciālam reklāmām, attiecīgi – ar “komerciāliem” klientiem. Man tiešām patīk “pārdot” saldējumu un telekomunikāciju pakalpojumus, ir gandarījums, ka tas izdodas. Un tomēr – ir tik svarīgi,

Alda Staprāne-Medne: “Dziesmu svētku tradīcija it visur trimdā un vienmēr ir bijusi tā stiprākā, turklāt – viena no nedaudzām, kas bijusi dzīva kā trimdā, tā Latvijā. Tādat – vienojoša, kopīga. Ilgu laiku taču pastāvēja divas dažādas pasaules, paralēlas dzīves. Bet Dziesmu svētkos abas uzreiz, momentā pārklājās! Tas, lūk, ir pamats ne tikai tam, ka ir “interesanti”, – tas liek domāt par sava darba jēgu.”

ka tava darba rezultāts ir ne tikai “monētārs”, bet paliek vēsturē. Mūsu komandas pieredzē ir arī darbs ar mākslas tematiku, piemēram, ar Laikmetīgās mākslas

mūzeju fondu, daudziem Borisu un Ināras Teterovu fonda atbalstītajiem kultūras projektiem, to skaitā Rundāles pils restaurācijai. Arī filma “Zeme, kas dzied”

atstās nospiedumu kultūrtelpā.

Tavas “saknes” ir Amerikā un mākslas pasaulē, esi pazīstama latviešu mākslinieka Raimonda Staprāna un zinātnieces Ilonas Staprānes meita. Izaugusi vidē, kam piederīgas visas “klasiskās” latviskās aktivitātes, sākot no latviešu skoliņas. Tad jau zināsi teikt, kāpēc šāda vēsturiskā vēstījuma tapšana ir interesanta vienam trimdas latviešu bērnam?

Tāpēc, ka Dziesmu svētku tradīcija it visur trimdā un vienmēr ir bijusi tā stiprākā, turklāt – viena no nedaudzām, kas bijusi dzīva kā trimdā, tā Latvijā.

Tādat – vienojoša, kopīga. Ilgu laiku taču pastāvēja divas dažādas pasaules, paralēlas dzīves. Bet Dziesmu svētkos abas uzreiz, momentā pārklājās! Tas, lūk, ir pamats ne tikai tam, ka ir “interesanti”, – tas liek domāt par sava darba jēgu.

Runājot par saikni ar trimdu, protams, esmu pārliecināta, ka ārzemju latvieši un viņu organizācijas iesaistīsies, mēs, filmas veidotāji, to katrā ziņā sagaidām. Jau atsaukušies Austrālijas latvieši. Savukārt mēs esam gatavi stāstīt, radīt, uzrunāt, ir izveidoti filmas fragmentu video no pirmā filmēšanas posma (teaser). Aicinām ne tikai ziedot naudu, bet arī sūtīt arhīva materiālus, senas lietas, atmiņu stāstus – visu, kas saistās ar to laiku, kad tapa un izauga latviešu dziesmu svētku tradīcija, lai pēc iespējas pilnīgi un autentiski atveidotu šo vēstures stāstu. Un šis pavisam konkrētais stāsts, manuprāt, ir svarīgs ikvienam latvietim, lai kuŗā pasaules malā viņš dzīvotu. Svarīgi ir arī tas, kā viņš to nodos nākošajām paaudzēm. Ir iemesls par to domāt.

Vai, pēc tavas pieredzes, arī Latvijā ir atdzīvojušies un aug mecenātisma tradīcija, īpaši attiecībā uz kultūru, kas joprojām ir dzīva trimdā?

Jā, aug! Bet – lai kļūtu par mecenātu, ir jābūt zināmam lab-

klājības limenim. Vienkārši sakot, ir jāvar atļauties. Un ja tas viss ir, gluži dabiski var pievērsties augstākiem mērķiem. Latvijā, augot labklājībai, tā notiek, bet – vēl ir daudz, kur augt...

Tu Latvijā esi jau gandrīz ceturtdaļgadsimtu, te ir tavas mājas, ģimene, darbs. Vai šad tad nepietrūkst Amerikas lielpilsētu plašas elpas, ritma, kur “uzlādēt baterijas”?

Savas “baterijas uzlādēju” Eiropā, daudz ceļojam gan kopā ar dzīvesbiedru Māri, gan, cik iespējams, kopā ar vecākiem. Mums ļoti patīk ceļot, pavadīt long weekend Venēcijā, Parīzē un citur, kur ir tik daudz kultūrvēstures klātbūtnes. Turklāt tas ir tepat, tik tuvu... Tagad gan tā visa ir pietrūcis. Tāpat kā Kalifornijas saules.

Bet šajās dienās beidzot pošos ceļā uz Sanfrancisko, lai satiktu savus vecākus, māsu – tas ir tik svarīgi! Pandēmijas laikā pieķēru sevi sajūtam, ataustam atmiņā tos stāstus, ar kuŗiem izaugu, ko man stāstīja vecāki, vecvecāki, ko dzirdēju latviešu skoliņā. Stāstus par to, kā bija jādodas prom no Latvijas, kā tika šķirtas ģimenes. Līdz šim, izrādās, biju dzīvojusi pilnīgā komfortā – tas nekas, ka mani vecāki dzīvo tālu prom no Latvijas, jo es taču varu, un viņi var iesēties lidmašīnā un atlidot! Dēls Kristaps studē Oregonā, viņš taču arī ir sasniedzams! Bet kad viss šis sākās un mani tuvākie cilvēki bija tur, kur bija, es aptvēru – mēs taču esam nošķirti, robežas slēgtas... Pirmo reizi aptvēru, cik tas ir dramatisks, kādas izjūtas pārdzīvoja cilvēki tolaik, un vēl 50 garus gadus... Man patiešām bija reālas bažas, vai jebkad vēl satikšu viņus, savus vecākus, savu dēlu?! Sajūta tāda, it kā mūs šķirtu frontes līnija, un vienīgā vēlēšanās – kaut tas ātrāk beigtos!

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

“Aicinu kopā radīt stāstu par latviešiem pasaulei!”

Rokrokā ar Aldu Staprāni-Medni pie vēsturiskās spēlfilmas “Zeme, kas dzied” strādā komunikācijas speciāliste, MRS grupa projektu vadītāja Vita Raiks, jaunākās latviešu paaudzes pārstāve, kuŗai attiecīgi arī uzdošu jautājumu – ko līdzdalība filmas “Zeme, kas dzied” veidošanā nozīmē viņai personiski?

Vita. Man ir svarīgi, ka varu piedalīties projektā, kas atgādina par mūsu vērtībām. Izstāstīt stāstu, kuŗš mazāk zināms – par pašiem pirmajiem dziedāšanas svētkiem, to tapšanu un unikāliem cilvēkiem, kuŗi to paveica. Tas ir vēstījums par mūsu kopību, par to, kas isti mēs esam, kā spējam saglabāt savu vēsturisko dziedāšanas svētku tradīciju 150 gadu garumā un ko ar to darīsim

tālāk? Ir tik aizraujoši piedalīties sarunās, kuŗas risina scenārija autori Dainis Īvāns un Māris Martinsons, kuŗš arī filmas režisors, kā notiek saziņa ar kom-

ponistu Uģi Prauliņu, kā tiek veidota komunikācija ar aktieriem... Brīžiem rodas vēlēšanās to pašai pierakstīt stāstā. Šobrīd aktīvi meklējam vietas, kur filmēt konkrētas epizodes, sazināties ar iedzīvotājiem, pašvaldībām, rosāmiešiem sociālajos tīklos, aicinām cilvēkus sūtīt vēsturiskās liecības un pavisam drīz aicināsim pieteikties dalībai filmas masu skatos. Ši ir vienreizīga izdevība – būt klāt idejas tapšanā, tās radošajā un arī gluži praktiskajā īstenošanā. Esmu gandarīta par iespēju iesaistīties filmas tapšanā, lai arī esmu vien maza daļiņa no komandas darba. Aicinu mums pievienoties ikvienam, kuŗam ir vēlēšanās un iespējas dalīties ar arhīvu materiāliem, laikmeta liecībām – tās var būt

atmiņas, vēstules, foto, sadzīves priekšmeti u.c. Šī ir iespēja mums visiem kopā izstāstīt stāstu par vienu no nozīmīgākajām latviešu tradīcijām – Dziesmu svētkiem, kas mūs dara atpazīstamus pasaulei.

Ja arī jūs vēlaties un esat gatavi finansiāli atbalstīt filmas tapšanu, ziedojiet naudu, ieskaitot:

Biedrība “Nameyse” Rīga, Kurzemes prospekts 6 – 90, LV-1067

Reģistrācijas Nr.40008198562 “Swedbank” AS

Konta Nr. LV80HABA0551050005957

Kods: HABALV22

Biedrībai ir Sabiedriskā labuma organizācijas statuss.

Šodienas bērni piemin Sibīrijas bērnus

Jau 15. reizi fonds Sibīrijas bērni bija izsludinājis zīmējumu un domrakstu konkursu ar mērķi rosināt mūsdienu jaunatnes interesi par Latvijas skarbo vēsturi aizvadītajā gadsimtā, par 1941. gada 14. jūnija un 1949. gada 25. marta izvešanām, kad uz mūžīgā sasuluma zemi tika izvesti desmitiem tūkstoši iedzīvotāju, tostarp mazi bērni. 1944. gadā atkārtotas izvešanas draudū un Otrā pasaules kara tuvošanās iespaidā vairāk nekā 200 tūkstoši Latvijas pavalstnieku devās bēgļu gaitās uz Rietumiem. Nākotnes vārdā ir svarīgi zināt šos faktus, zināt un pieminēt – lai jaunās paaudzes būtu stipras savā sakņu apziņā, patriotismā un piederības izjūtā tēvu zemei Latvijai.

Gadu gaitā šis konkurss, kuŗā jaunā paaudze, sākot no septiņu gadu vecuma līdz pat skolas gaitu beigām, kad jaunais cilvēks sasniedz jau 18 – 19 gadus, ir kļuvis par iedvesmojošu izziņas un iztēles rosinātāju, par dzīves pieredzes mācībstundu savā ģimenē, savā dzimtā. Ieinteresētu skolotāju vadībā top radoši darbi – zīmējumi un domraksti, kuŗos

skolasbērni cenšas iedzīvoties to savu vienaudžu likteņos, kam tas bijis traģisks, nenovēršams, nepelnīts. Jo viņi, Sibīrijas bērni, taču bija – bērni.

Konkursos aizvien rosīgāk sāk iesaistīties arī ārzemēs dzīvojošo latviešu atvases, gan to, kuŗu vecāki un arī vecvecāki dzimuši tālu prom no Latvijas, gan to, kuŗi prom no dzimtenes devušies vien pēdējā laikā. Tas ir apsvēciami un pat apbrīnojami, ka vecāki un skolotāji ārzemēs pratuši ierosināt savus bērnus, mazbērnus, mazmazbērnus interesēties par šiem vēstures griežiem un savā iztēles valodā – citam zīmējumā, citam tekstā – to pateikt. Liels un izjūsts paldies Jums visiem, kas piedalījāties! Un aicinu nākamgad līdzdarboties vēl rosīgāk! Būdamā žūrijas locekle, baidū iespēju pasniegt īpašas balvas, un tās saņems tie konkursa dalībnieki, kuŗu darbus skatiet un lasiet šai lappusē. Un vēl – arī Ķekavas skolotāja Ilze Ramiņa – par viņas izcilo darbu, rosinot bērnus uzrakstīt savus stāstus.

Uz tikšanos nākamgad, ļoti cerot, ka klātienē!

Logita Kovtuna

Māra Kīns, 12 gadi

Manas vecmamma bēgļu dienas

Mana vecmamma Māra Holanders, precējusies – Tupese, piedzima Eslingenā, Vācijā, 1948. gadā. Vecmamma Māras ģimene dzīvoja pie Ērgļiem, Vidzemē. Viņas vecāki, brālis un māsa izbēga no Latvijas, jo Padomju Savienība uzbruka Latvijai. Viņiem bija jābēg no savām dzimtas mājām. Ja Holanderu ģimene to nebūtu izdarījusi, tad, visticamāk, viņi būtu gājuši bojā.

Mana vecvecmamma Marta Holanders pirms došanās ceļā atvēra vārtus un izlaida visus lopus mežā. Mana vecmamma vēl nebija piedzimis, kad Holanderu ģimene izbēga no Latvijas uz Eslingenu, Vācijā.

Vecmamma Māra piedzima 1948. gada 11. martā, kad Holanderu ģimene jau dzīvoja Eslingenā. Mana otra vecmamma (Omamma) arī piedzima Vācijā,

kur tolaik atradās daudz bēgļu nometnes. Holanderu ģimene plānoja pēc kara atgriezties atpakaļ Latvijā, bet tā tas nenotika. Daudzi cilvēki tajā pat laikā no Latvijas tika izvesti uz Sibīriju un tur nomira.

Kad vecmamma Māras ģimene izceļoja ar kuģi uz Ameriku, viņai bija tikai divi gadiņi. Viņas ģimene mācēja runāt tikai latviski un mazliet vāciski.

Holanderu ģimene iebrauca Amerikā caur Ņujorku, Ellis Island. Tā ir vieta, kur bēgļi lielākoties ieceļoja. Ģimenes pirmā dzīvesvieta bija Ņujorka. Pieaugušie strādāja “Knaust Mushroom Farm”, pie ģimenes, kura sponsorēja vecmamma ģimeni.

Vēlāk viņas ģimene pārvācās uz Milvokiem, Viskonsinas štatā. Toreiz latvieši vēlējās būt kopā ar citiem latviešiem, runāt latviski un kopt latviešu tradīcijas. Latvieši, kuriem bija darbs, sagādāja ēdienu un mājas tiem, kuri tikko bija iebraukuši Amerikā, lai veidotu latviešu sabiedrību. Imigranti tajā laikā gaidīja kara beigas, lai varētu atkal atgriezties Latvijā. Diemžēl, vairums bēgļu neatgriezās Latvijā...

Samanta Danne,
14 gadi, Īrija

Atminoties mīlo Mimi

“Mana vecmāmiņa tika izsūtīta 1941. gadā kopā ar mammu, kad viņai bija 10 gadi, bet vecais tēvs 1949. gadā – kopā ar ģimeni, kad viņam bija septiņi gadi. Savā zīmējumā vēlējos parādīt vecmāmiņas stāstu, jo viņa – Mirdza Danne – ir atstājusi mums mantojumā savas atmiņas, zīmējumus par Sibīrijas laiku, un tas viss mani ļoti ieinteresēja.”

Krišs Kīns, 14 gadi

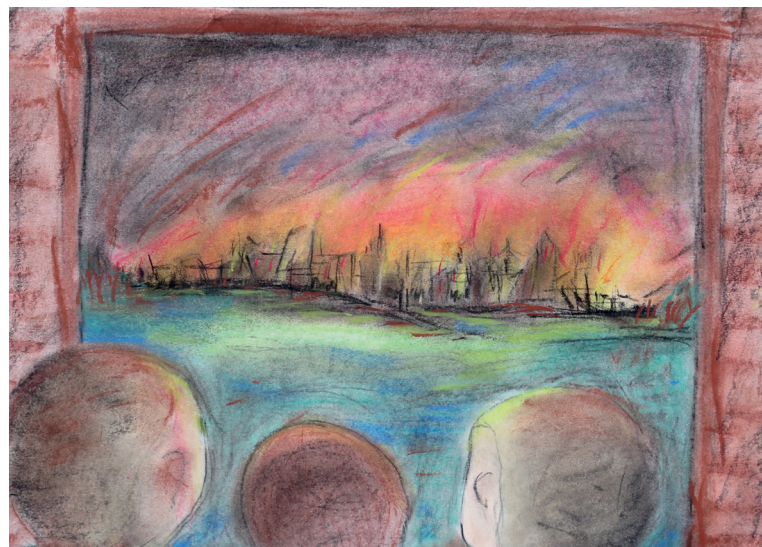
Ceļojums

Mans Opaps Arnis Kīns piedzima 1943. gada Jelgavā. Dienā, kad viņam palika viens gadiņš, Padomju armija iebruka Latvijā. Kīnu ģimene zināja, ka jābēg, jo viņu mājas atradās tieši uz tās ielas, pa kuru ienāks armija.

Ģimene ātri sapakoja visu, ko varēja ielikt zirgu ratos un devās uz Liepāju. Ceļš uz Liepāju nebija viegls. Opapa ģimenei bija jāslēpjas mežā, lai tanki un lidmašīnas viņus neredzētu. Pāris nedēļas viņi nokļuva Liepājā, kur vācu kuģi ieveda zaldātus Latvijā un latviešus aizveda uz Vāciju.

Kīnu ģimene iekāpa kuģi un devās uz Vāciju. Opapa ģimenei nepārtraukti bija jāpārceļas uz citām vietām, lai netiktu notverti un aizvesti atpakaļ uz Latviju, kur aizvien karoja. Ar laiku viņi atrada ģimeni, kurai bija lauku saimniecība. Kīnu ģimene palika šajās mājās līdz dienai, kad tūluma atkal dzirdēja krievu tankus. Vectēva ģimene izlēma doties tālāk.

Vēlāk Kīni uzzināja, ka ģimene, pie kuras viņi bija palikuši, tika nošauta.

Eduarda Zeltiņa-Kalniņa zīmējums

Laikā, kad Kīnu ģimene bija bēgļu gaitās, karš beidzās. Vācija tika sadalīta četrās daļās, un Kīni nonāca Amerikas zonas bēgļu nometnē. Mans Opaps šajā nometnē apmeklēja bērnu dārzu un kopā ar draugiem bieži gāja spēlēt mežā. Viņi taisīja “snācējus”. Uzturoties bēgļu nometnēs, Kīni uzzināja, ka Latvija bija kļuvusi daļa no Padomju Savienības un atgriezies Latvijā viņiem kļuvis bīstami.

Kīnu ģimene vēlējās emigrēt uz Austrāliju, bet tad atradās sponsors no Ohaijo štata, Amerikā. Visu, kas viņiem piederēja, Kīni paņēma līdzī uz kuģa un devās ceļā uz Ameriku.

Mans Opaps atceras, ka varēja saskatīt baltas klintis, kuģojot garām Anglijai. Ar kuģi viņi iebrauca Ņujorkā. Vispirms viņi nokļuva slavenajā Ellis Island salā. Opaps atceras, ka, nokāpjot no kuģa, viņi saņēma virtuļus un apelsīnu sulu. Pēc dokumentu nokārtošanas Ellis salā Kīni ar vilcienu devās no Ņujorkas uz Deitonu (Dayton, Ohio), lai strādātu lauksaimniecībā. Dažus gadus vēlāk Kīni devās uz Luivillu, (Louisville, Kentucky). Šajā pilsētā mans Opaps satika manu Omam-

mu Daci. Tālāk ceļš veda uz Milvokiem, Viskonsinas štatā. Tur viņš arī uzauga.

Tagad Opaps un Omamma dzīvo Čikāgā. Viņam ir seši mazbērni, un viens mazbērns ceļā!

Opapa stāsts par bēgļu gaitām ir ļoti interesants un svarīgs stāsts par manu ģimeni, lai atcerētos Latvijas vēsturi.

Eduards Zeltiņš-Kalniņš,
12 gadi, Losandželosas latviešu skola

Brīnumainā izglābšanās

“Mans zīmējums ir par mana vectēva Imanta Kalniņa atmiņām bēgļu gaitās, kad viņš redzēja, kā tika bombardēta Drēzdene 1945. gadā. Tobrīd vectēvs bija astoņus gadus vecs puika. Vectēvs atceras, ka viņš pamodās vilcienā, kas bija ceļā uz Drēzdeni. Ārā bija tumšs. Skanēja trauksmes sirēnas. Viņš bija apjucis no lielā trokšņa un nesa-prata, kāpēc cilvēki slēpās zem vilciena sēdekļiem. Tūlīt pēc tam vilciens steidzās izbukt ārā no mazās pilsētiņas stacijas. Tad sākās bombardēšana. Kad vectēvs izbrīnā skatījās ārā pa logu, viņš tūlīt ieraudzīja spilgtu gaismu un dzirdēja dārdoņu. Kāds teica: “Redz, kur bumbo Drēzdeni!” Liesmas bija tik spožas, ka varēja saskatīt pilsētas degšanu 50 kilometru attālumā! Šis pārdzīvojums vectēva atmiņā ir saglabājies visspilgtāk.”

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

Samantas Dannes zīmējums

Stāsts par Sibīriju. Un lillijām...

2009. gadā Francijas vēsturnieki Alans Blūms (Alain Blum) un Žuljeta Denī (Juliette Denis) Eiropas projekta īstenošanas gaitā Latvijā meklēja cilvēkus, kuri piedzīvojuši staļinisma represijas, – lai iekļautu viņu stāstu Eiropas kopīgajā vēsturiskajā pieredzē. Eleganta kundze ar silto smaidu, talantīgā māksliniece viņus piesaistīja uzreiz. Tā latvietes Silvas (Silvijas) Linartes – mākslinieces, pedagoģes Rīgas Lietišķās mākslas vidusskolā un Daugavpils Saules skolā, Daugavpils pilsētas galvenās mākslinieces (1993 – 2001) dzīvesstāsts iekļuva Eiropas 20. gs. sarežģītās vēstures kopainā un ir noklausāms tīmekļa vietnē museum.gulagmemories.eu. Saīsinātu to piedāvājam mūsu lasītājiem.

Paldies par sadarbību fondam Sibīrijas bērni!

Dzīvojām Latgalē Liksnas pagastā, lauku mājā. Vecākiem bija dzīvoklis pie skolas Kalupē. Man stāstīja, ka mammai bija trīsdesmit gadi, tēvam trīsdesmit septiņi, kad viņus izveda uz Sibīriju. Viņi bija ļoti sabiedriski aktīvi cilvēki, brauca uz Rīgu uz Dziesmu svētkiem, sporta svētkiem, ekskursijās. Tētis dziedāja un spēlēja ģitāru, gleznoja. Atjaunojot lauku mājās, bēniņos atradu albumu, redzu, kādi svētki svinēti Kalupē, – simti cilvēku, aparotas sejas, kādi mammai tērpi – Parīzes mode!

Tēva mātai deviņdesmit astoņi gadi, viņa bija žirgta un daudz ko varēja pastāstīt par to laiku. Viņa arī bijusi skolotāja Latgalē. No Latgales izsūtīja divdesmit deviņas ģimenes, stāsta māksliniece. Ciemojoties Amerikā, Anapolē, satiku mammas māsiņu. Viņa stāstīja, ka zvanījās vectēvs un satraukts kļiedzis: “Aizveda, aizveda! Marija pat aizmirsa meitiņas drēbītes!”

Vecākajai mātai bija seši gadi, man pusotra un vidējai trīs gadi... Par prombraukšanu mamma stāstīja: “Skaists, saulains rīts. Bērni gulēja otrajā stāvā. Pēkšņi ierodas, un bez tiesas un apsūdzības jābrauc prom.” Tā vardarbība ir šausmīga. Ja cilvēkam ir dota vara un nav godaprāta, man ir bail pat šodien. (..) Mūs aizveda uz Nicgales staciju, vīrieši saņēma informāciju, ka viņus vedīs atsevišķi. Tikvien kā tētis atnāca atvadīties uz mūžīgu neredzēšanos, atnesa mantas. Mazā māsiņa vagonā saslima. Nebija piena. Līdz galam viņa aizbrauca, bet pēc mēneša nomira. Viņai bija daži mēneši...

Sibīrijā, Teļačajā Novopokrovkā, Jelānskas rajonā, ieradās vairākas skolotājas – Cīruļa kundze, Rubeņa kundze, sākumā zem viena jumta dzīvojām. Pamatuzturs Sibīrijā bija kartupeļi, maize bija rets brīnums. Pirmā mana atmiņa – ciemata galā bija milzīgs koks nozāģēts. Sēdēju uz celma, saule spīdēja. Astonas sievietes vilka arklu zirga vietā. Viņas arī bija badā, bet kartupeļi jāiestāda. Citu gad sēja kviešus. Lauku apsargāja un neļāva novākt tās vārpas. Tā tās palika zem sniega. Pavasarī, kad nokusa sniegs, visi gāja lasīt tās vārpas. Zem sniega vārparam kaut

kas bija noticis, graudi izskatījās pelēki. Vārjām putru, un masveidīgi sāka mirt bērni un pieaugušie. Nedēļas laikā divdesmit septiņi cilvēki nomira. Nespēja taisīt zārkus, nesa uz kapiem kā mācēja. Izrādījās, ka graudi bija saindēti zem sniega. Tika dota ziņa uz Krasnojarsku, un ieradās ārsts. Mamma un vecākā māsa bija slimas. Slimos salika skolā uz grīdas, uz salmiem. Bija agrs pavasaris, veselie staigāja un meklēja nātres, jo tās bija vienīgās, ko ēst, nesām uz slimnīcu, tur tās ūdenī vārīja. Slimību apstūrēja.

Tas bija izmisums! Bads ir palicis atmiņā. (..)

Apģērba nekāda, basas kājas. Zirgu barošanai bija tādi brezentas spainīši, no tā man uzsuva svārčiņus. Kājām aptinām lupatas. Mēs bijām mazas un to ārpriātu nesapratām, citu dzīvi neatcerējāmies. Vecākai mātai bija grūtāk, viņa atcerējās, kā bija lutināta.

Apbrīna par mūs mammām! Sievietes vienojās, ka pēc darba nāca kopā kādā mājā un katra pēc kārtas stāstīja savu dzīves stāstu – kā kino. Tie bija viņu seriāli, viņu teātris. Atcerējās svētkus un svētku galdus.

Un vēl – kas nebija raksturīgi vietējiem, bet latvietēm, – mūsu mammas nenāca no taigas ar tukšām rokām. Tur dziedāja lillijas, un sievietes, nogurušas pēc darba, nesa tās puķes mājās un lika uz palodzēm māla podos. Vietējie brīnījās, kāpēc mājās jānes zāle?! (..)

1946. gada septembrī paziņoja, ka bērnus ved uz Latviju. Mamma sarīvēja kartupeļus, un katrai no mums uz muguras bija maiņš ar kartupeļu pankūkām. Gājām kājām sešdesmit kilometrus uz Jalansku. Mamma pavadīja mūs. Jalānskā apmetāmies pie skolotājas Cīrules, tur satikām māsiņu un brālēnus no mammas brāļa ģimenes. Tad vagonos braucām uz priekšu un atpakaļ. Nāras bija četros stāvos. Augšējie bieži krita lejā, tad mūs iemācīja piesieties. Mums bija līdzī trauciņi no bērza tāsīm, un vienā pieturā vecākā māsa un

Silva Linarte: “Lilija – mans mīļākais zieds. Tā ir apjomīga, telpiska... Ar tām rotā baznīcas altāri, jā, ar lillijām saistās garīgas lietas.”

māsiņa stacijā aizskrēja pēc karstā ūdens. Mūsu vagonā aizbrauca prom. Mēs bijām izmisumā, bet tad liktenīgi vagoni apstājās un sāka braukt atpakaļ, atbrauca uz to pašu staciju, un abas meitenes pārbijušās iekāpa vagonā. Bija asaras un prieks. Mātai bija deviņi gadi.

Rīgā iebraucām 15. novembrī. Braucām pāri Daugavai. Mūs aizveda uz pirti, uz dušām, nesapratām, kā tās darbojas, kā tek silts ūdens. Nesapratām, vai mums ir jāmazgājas vai jātiek no tā ūdens ārā. Tur sēdēja tantīte, un viņai blakus bija kastes ar drēbītēm. Viņa man saka: “Tu vari izvēlēties, paskaties, kura kleitiņa tev labāk patīk.” O! Mīļais Dievs! Man pat ļāva uzlaikot. Izvēlējos sarkanu ar baltām puķītēm un sarkanu “bordi” apakšā. Kad atbrauca mamma, viņa teica, ka tas ir Latvijas karogs. Tad mūs veda uz ēdnīcu, – tur nākošie brīnumi. Daudzus produktus nepazinām. Zinājām kar-

tupeļus, “ķieģelīti”. Tur bija cepumi, un mēs neēdām, es noslīdināju zemē. Bija sirms kungs, un viņš saprata situāciju un lika vārt kartupeļus. Tad bija tīras gulstiņas, balti paladziņi. Drīz situācija mainījās, bērnus deva prom. Atnāca sveši cilvēki un teica, ka ņems mani audzināšanā, māsa sāka raudāt, es arī – “Neiešu neparko!” Bērni tika vesti nelikumīgi, to vēlāk sapratu. Direktoru vēlāk apcietināja.

Vecākā māsa ātri uzrakstīja vēstuli mammai, viņa sazinājās ar savu brālēnu, kas dzīvoja Tēriņu ielā, un sarunāja, ka mūs nogādās uz laukiem pie vectēva. Vectēvs dzīvoja viens lauku mājā, viņu nepaņēma. Tēriņu ielā saslimu ar masalām. Mēs jau bijām atkopušās un vakaros dziedājām častuškās. Viņu paziņas nāca un skatījās uz mums kā uz cirku. Nesa mums ēdienu. Tā mēs izklaidējām latviešu sabiedrību. Tad mūs aizgādāja uz laukiem pie vectēva. Ziemu dzīvo-

jām, bet vectēvam jau arī ar mums, trīs bērniem, bija savas problēmas. Viņam bija lopiņi, maize bija pašu cepta. Viņš centās un gādāja, bet mēs vienalga katru nakti likām maizi zem spilvena, jo neticējām, ka rīt dabūsim atkal. Tā ilgā bada sajūta lika gādāt uz priekšu.

Un tad atbrauca kaut kādi radu radi, un vectēvs teica: “Meitiņ, tev vajadzēs braukt viņiem līdzī.” Mani atdeva. Viņiem nebija bērnu, un viņi dzīvoja skaistā, koptā Latgales mājā. Sākumā biju izmisumā, ka man jāatstāj māsa, bet vēlāk pateicos liktenim. Es tur daudz iemācījos. Viņi bija paraugcilvēki. Paši vārīja ziepes, tumšās un gaišās. Pavasaros raka vaļā burkānu bedres, bija svaigi burkāni. Maijā bija jāpušķo krusts, un man bija skaists pienākums – taisīju vainadziņus. Jaunieši dziedāja pie krusta. Bija emocionāli. Šie cilvēki interesanti dzīvoja.

Mamma sarakstījās ar vectēvu, un vectēvs pārdeva visu un aizsūtīja naudu mammai. Mamma samaksāja komandantam par to, ka divas nedēļas neziņos par viņu, un uz uz lapiņas uzrakstīja, ka Marija Skrinda brauc atvaļinājumā uz divām nedēļām. Citu dokumentu nebija. Viņa atbrauca uz Latviju, un es aizmuku no tiem jaukajiem cilvēkiem, jo mamma ir mamma! Domājām – tagad dzīvosim!

Pēc neilga laika Latvijā bija pasu maiņa un mamma saprata, ka nu drīz viņu arestēs. Mamma gāja uz ciema padomi un mani paņēma līdzī. Mamma drīz iznāca no kabineta un pa ceļam stāstīja, ka viņai izdeva pasi. Tie bija svētki! Brauca radi un mēģināja mammu pierunāt precēties un mainīt uzvārdu, tāpēc, ka mammai uzvārds bija mainīts, mūs aizveda uzreiz, 1950. gada 29. septembrī...

Skrindu un Rudānu ģimenes bērni pirms izsūtījuma (1941). Pirmā rinda no kreisās: Silvija Skrinda, Lidija Skrinda. Otrā rinda no kreisās: Ģertrūde Skrinda, Lidija Rudāne, Vanda Rudāne, Ēriks Rudāns

Uz laikmetu sliekšņa

Valdemārs Kārklis stāsta par Fēliksa Cielēna mūžu un darbu

(Turpināts no Nr. 21. lpp.)

Par 1905. gada revolūciju mūsu jaunākai paaudzei varbūt vairs nav gluži skaidra jēdziena: galu galā kopš tās pagājis aptuveni mūžs. Jāatgādina, ka šai kustībā, kas savos saukļos gan šķita sociālistiska, tikai pilsētās ievērojama loma piederēja rūpniecības strādniekiem; laukos sparīgākie nemiernieki bija turīgu saimnieku dēli un inteliģence. Visi nogrupējumi bij apvienojušies varenā kustībā, kuŗas mērķis – atbrīvošanās no carisma spaidiem un vācu muižnieku jūga.

Jaunais Cielēns nemieros piedalās lielā dedzībā, runādams provinces sapulcēs; pat piedalās delegācijā, kas gubernātoram Zvegincevam iesniedz tautas prasības. Rīgas vācu bruņinieku ordeņa pils platās kāpnes pilno reizi min latvju tautas vēltu pārstāvju kājas! Un gubernātors izliekas diezgan piekāpīgs.

Par 1905. gada revolūciju Cielēns savās atmiņās raksta: “Mūsu pirmajā lielajā brīvības cīņā revolucionārā noskaņa jo cieši saistījās ar nacionālo. Ļoti zīmīgi, ka latviešu strādnieki toreiz nemaz nedziedāja franču sacerēto starptautisko sociālistu Internacionāli... 1905. gadā latviešu revolucionāru iemīļotākā cīņas dziesma bija ar krasi izteiktu patriotisku saturu: “Latvija, nosties!”

Brīvības jūsmas reibonis beidzās ar smagām pagīrām – melnas reakcijas vilni. Latvijā iero-

das ģenerāļa Orlova soda ekspedīcija, ģen. Meinharda pulks, ģen. Venta karaspēks. Sākās asiņaina izrēķināšanās, kuŗā Latvijas laukos vien apšauj ap 1800 cilvēku. Daudz lielāks ir pērto, apcietināto, spīdzināto, izsūtīto skaits. Notikumu gaitā ir daudz gadījumu, kur nemiernieki parāda leģendāru varonību. Dzejnieku Jūliju Dievkociņu piesien pie kazāka zirga, aulekšos vazā pa sasalušu zemi, beidzot pusdzīvu nošauj. Inkvizitors Greguss savā moku kambarī nežēlīgi spīdzina arī Ģedertu Eliasu; Cielēna nākamās dzīvesbiedres Marijas Eliases brālēnu soda ekspedīcija nošauj; viņš pēdējā brīdī uzraksta zīmīti: “Es mirstu mierīgi dziļā pārliecībā, ka jūs, dzīvie, uzvarēsiet!” Vajāšanas draud viņai pašai par piedalīšanos sapulcēs un par kāda ievainotā glābšanu. Apcietināt un nošaut meklē arī Fēliksu Cielēnu.

Tai laikā ap 3000 latviešu, no apcietināšanas, soda vai nāves bēgot, atstāj dzimteni un dodas emigrācijā. Uz Šveici aizbrauc Rainis un Aspazija, Kārlis Skalbe uz Somiju un Norvēģiju. Arī Cielēns nolēm j bēgt uz Šveici, kur Bernē jau studē viņa māsa Viktorija. Viņš dodas vilcienā uz Vāciju kopā ar ģimnazijas draugu Laimonu Gailīti un jauno tautskolotāju Rūniķi. Paulam un Klārai Kalniņiem, kas brauc ar to pašu vilcienu, laimīgi izdodas tikt pāri robežai, bet trīs jaunekļus Virbaļos apcietina un sāk vazāt pa cietumiem. Cielēna tēvs gan netaupa līdzekļus, lai dēlu

izpirktu, bet blēdīgs cara ierēdnis, naudu saņēmis, apcietināto tomēr neatbrīvo. Stāvoklis ir draudīgs, šķiet bez izejas un cerībām. Jelgavas cietumā Cielēns jau ir kādu laiku kopā ar tādējiem, kas notiesāti uz nāvi. Taču beidzot kukuļnaudai ir panākumi: ar Markus Gailīša palīdzību un 500 zelta rubļiem tēva naudas Cielēnam izdodas izkļūt no apcietinājuma. Ilgi nekavējies, jauneklis pēc tam dodas projām pa drošāko ceļu caur Pēterburgu uz Somiju.

Pēterburga tomēr saista, un viņš tur uzkavējas daudz ilgāk nekā paredzējis. Atklājas, ka tur policija tā nevajā, paslēpties vieglāk; jaunekli saista lielpilsētas bagātā mākslas dzīve. Kā eksterns viņš tur iztur arī ģimnazijas gala pārbaudījumus. Mierīgākā laikā Cielēns no Pēterburgas pat vēl atgriežas Rīgā, kur runā nelegālos pulciņos. Atkal Cielēnam tikko palaimējas laikā izbēgt: viņa paziņu, kādu lietuvieti, apcietina, un Gregusa bēdes tik nežēlīgi spīdzina, ka tas cietumā izdara pašnāvību.

Pēterburgā, kur tolaik dzīvo ap 10 000 latviešu, Cielēns sāk studēt tieslietas, bet darbojas arī politiski. Šai laikā mazinieki jau atdalās no bolševikiem. Cielēns ir viens no enerģiskākiem Ļeņina diktatoriskās ideoloģijas apkarotājiem. Kādu vasaru Teriokos, Somijā, pavadot, Cielēns satuvotjas, cita starpā, jo sevišķi ar Kārli Skalbi. Izvērtējot neveiksmīgās 1905. gada sacelšanās rezultātus, ieguvumi ir diezgan ievērojami:

radušās jaunas iespējas, iegūti pārstāvji valsts domē, radušies spējīgi politiskie darbinieki, to vidū pats ievērojamākais – Valsts domes deputāts J. Čakste. Ir cīņās rūdījusies tautas pašnoteikšanās griba. Revolūcijas kustībā piedalījušies ne vien sociāldemokrāti, arī vēlākie labā spārņa politiķi, to vidū Kārlis Ulmanis un sākumā pat Andrievs Niedra. Viens no pirmajiem un neatlaidīgākajiem Latvijas neatkarības idejas paudējiem ir Miķelis Valters. Savās atmiņās Cielēns konstatē, ka revolūcijas rezultātā latvieši kļuvuši no ļaudīm par tautu: nacionālā pašapziņa pieaugusi, sevišķi spilgti izteicās Raiņa lielajās dzejas drāmās.

Nākamie gadi paiet lielāko tiesu Pēterburgā studējot; Cielēns kādu laiku ir biedrs latviešu studentu biedrībā *Fraternitas Petropolitana*, vēlāk *Ziemeļi*, kur sastopas ar Rajeva augstāko sieviešu kursu studenti Maiju Eliasi, kas vēlāk Parīzē kļūst viņa dzīvesbiedre. Vispārīgi latviešu dzīve tai laikā Pēterburgā ir rosīga, daudzpusīga: darbojas A. Gulbja apgāds, iznāk žurnāli “Rīts” un “Vārpas”. Tomēr krievu policija kļūst aizvien modrāka, uzmācīgāka; klāt vēl nāk, ka miglainais, mitrais klimats apdraud veselību. Cielēns nolēm doties uz Rietumeiropu un par ceļamērķi izraugās Briseli, kur tolaik jau izveidojusies neliela inteliģentu latviešu kolonija; turp dodas arī Maija Eliāse.

Kuģis piestāj Anglijā, un jaunajam emigrantam rodas iespēja

pa ceļam iepazīties ar Londonu. Brisele ir “tēlu un rožu pilsēta”, kuŗas skaistumu pauz daudz statuju brīvā dabā un ziedošie dārzi. Par Briselē pavadīto laiku Cielēns visu mūžu glabā jaukas atmiņas. Viņam toreiz 22 gadi, draudzenei Maijai – 21; tas jau izteic daudz. Briselē viņš arī enerģiski sāk publicista darbu. To visu negaidīti pārtrauc ārsta atzinums, ka plaušas galotnē sācies tuberkulozes process. Jāodas uz Šveici ārstēties.

Tā gadās, ka Cielēns, Davosā dziedinoties, labi iepazīstas ne vien ar mazās, demokrātiskās Šveices republikas dzīvi, bet arī daudziem citiem politiskiem emigrantiem. Lielākais pārdzīvojumus, kas dara dziļu iespaidu uz visu mūžu, ir Cielēna satuvotšanās ar Raini un Aspaziju, kas mīt netālajā Kastaņolā. Par šo pazišanos un draudzību, kas turpinās ilgus gadus, Cielēns plaši raksta kā memuāros “Laikmetu maiņā”, tā arī atsevišķā atmiņu grāmatā “Rainis un Aspazija” (1955. g., Ziemeļblāzmas apg.) Raiņa ietekmē vēl vairāk nostiprinās Cielēna pārliecība, ka Latvijai vajadzīga nacionālā patstāvība. Rainis un Aspazija savos dzejnieku sapņos nākamo Latviju redz ideālā gaismā, līdzīgu senajai Helladai; jaunais politiķis Cielēns apsver, kā šis mērķis praktiski īstenojams demokrātiskā valstī.

(Turpinājums sekos)

(Turpināts no 8. lpp.)

Mamma raka kartupeļus. Es sēdēju un mizoju kartupeļus, lai vārītu klimpas. Mani vilktin vilka paskatīties aiz augstajiem vārtiem – vārtu apakšā redzēju astoņus melnus, vienādus, spīdīgus zābakus. Viss bija skaidrs. Miliči ienāca mājā un nolasīja pavēli – 83. pants, bēgšana. Bērniem jābrauc līdz uz Daugavpils cietumu. 1949. gada janvārī mammai bija piedzimis meitiņa, viņai, Irēnītei, bija jāpaliek mājās. Vectēvam jau bija astoņdesmit trīs gadi.

Iepazinām cietuma dzīvi. Vienmēr bija jāgriežas ar seju pret sienu. Kameru biezie stikli bez atspīduma uz tilta pusi. Bija bailles no tās bada zemes. Ar šīm bailēm dzīvojam jau no 1949. gada, izmisumā, ka vedis...

Mūs ar māsu atveda uz Rīgu, tur ilgi bijām. Kopā ar mums bija divas ebreju meitenes no Universitātes. Viena kupliem blondiem matiem, otra kupliem melniem matiem – Mira un Dora. Viņas raudāja un lūdzās, lai atnāk priekšnieks, lai viņas atstāj, jo jāpabeidz Universitāte. Viņš smīknāja un teica, ka Ačinskā ir Pedagoģiskais institūts. Kur viņas aizsūtīja, nezinu. Mēs bijām Ļeņingradas cietumā, tad Kirovas cietumā. Pēdējais bija Krasnojarskā. Tur bija ārprāts, bijām

plānos mētelīšos un kurpītēs, salām nost, cietums bija pārpildīts. Mūsu mammas un igauņi ar dūrēm sita pa durvīm un prasīja priekšnieku un pārrunām. Kāds parādījās un teica, ka nav brīvu vietu. Man noāva kurpes, un igauņi ar avīzēm aptina kājas. Lūpas sasprēgāja līdz asinīm. Parādījās cietuma priekšniece un teica, ka pirmo reizi redz, ka tā grib tikt cietumā. Tad mums, bērniem, atļāva ieiet, tur gaiteni bija apaļā krāsns, un mums bija parādīzes sajūta. Mamma palika salā. Kamerā mēs bijām sablīvēti piecdesmit cilvēki. Cilvēki gulēja uz grīdas. Bija lietuviešu operdziedātāja, viņa dziedāja mums...)

Tad nāca laiks, kad varēja braukt mājās tie bērni, kuŗiem abi vecāki miruši un kuŗi nav pilngadīgi. Mēs ar mazo māsu Irēnīti pirmās devāmies prom no turienes. Mamma palika Uļukuļu kapos. (...) Kad atbraucām uz Latviju, mani nekur neņēma preti – dēļ sliktajiem sekmības rādītājiem, no manis atteicās visās skolās. Tad man Izglītības nodaļā pateica, ka varu nokārtot eksāmenus eksternā – jānokārto visi vidusskolas priekšmeti. Kaut kur dabūju grāmatas, aizbraucu uz māju, kur agrāk dzīvojam. Tur bija skola un skolo-

Stāsts par Sibīriju. Un lilijām...

Silva Linerte un Inguna Kokina 3x3 nometnē Mežciemā. Fonā zāles noformējuma dekorācijas

tāja Aina Eglīte no Liepājas. Viņa man iedeva kleitīņu, savas kurpes un teica, lai beidzu raudāt un eju uz balli. Lai es sāktu saprast un dzīvi dzīvot. Viņa atbrauca man līdz uz Daugavpili, atrada tukšu, nojaukšanai paredzētu māju, viena dzīvokļa atslēgu. Dzīvoklī bija viena gulta, tur uzklāju lupatas, un es izmīsiģi mācījos. Es nokārtoju tos eksāmenus un braucu uz Rīgu. Rūpniecības ielā komunālā dzīvoklī dzīvoja attāli tēva radi. Un tad man laimējās iestāties Mākslas skolā. (...)

Pirmā darba vieta man bija Rēzeknes Mākslas skola. Saņēmu vēstuli no Vācijas. Nobijāmies. “Tai vēstulei jāpazūd, un atbildes nedrīkst būt,” teica vīrs. Vēstuli rakstīja Henrichs Labinskis. Viņš rakstīja, ka ir bijis ar manu tēvu vienā kamerā. Viņus sita, lika, lai paraksta papīrus, ka cīnījušies pret padomju varu. Tēvs to papīru neparakstīja, un viss beidzās. Miršanas apliecībā bija rakstīts, ka miris ar plaušu karsoni.

Vairākas reizes tikos ar Labinska kungu un atvainojos, ka neatbildēju uz vēstuli. Viņš atbrauca uz Dziesmu svētkiem, satikāmies Rīgā. Otro reizi aizbraucu uz Minsteri un satikāmies. Henrichs bija aprecējies ar Volgas vācieti un tā nokļuvis Vācijā.

Izceļošanas vēsture priekšmetu stāstos

Mūzeja "Latvieši pasaulē" jeb LaPa krājumā starp 19 800 priekšmetiem daudz ir tādu, kas pirms nokļūšanas mūzejā ne tikai godam veikuši savu funkciju, bet, nodoti no paaudzes paaudzē, piedzīvojuši daudzus un dažādus vēsturiskus laikus, notikumus un dzīvesvietas.

Mūzejā glabātie priekšmeti atspoguļo latviešu izceļotāju stāstus un daudzveidīgos izceļošanas viļņus no 19. gadsimta līdz mūsdienām, un mūzejam

allaž ir bijis svarīgs priekšmeta stāsts, kas atklāj, atgādina, pievērš uzmanību izceļošanas vēsturei un notikumiem. Krājumā ir priekšmeti – dzimtas relikvijas, kas paņemtas līdzī kā piemiņa no mājām, dodoties bēgļu gaitās. Ir mantas, kas palīdzējušas izceļotājiem izdzīvot vai iedzīvoties jaunajā mājvietā kādā no pasaules valstīm. Ir lietas, kas kļuvušas par latviskās identitātes liecībām un spilgtiem atspulgiem ārpus Latvijas.

Vitolu ģimene "Akmeņlauku" mājās Igaunijas Republikas Lauru ciemā 1937. gadā

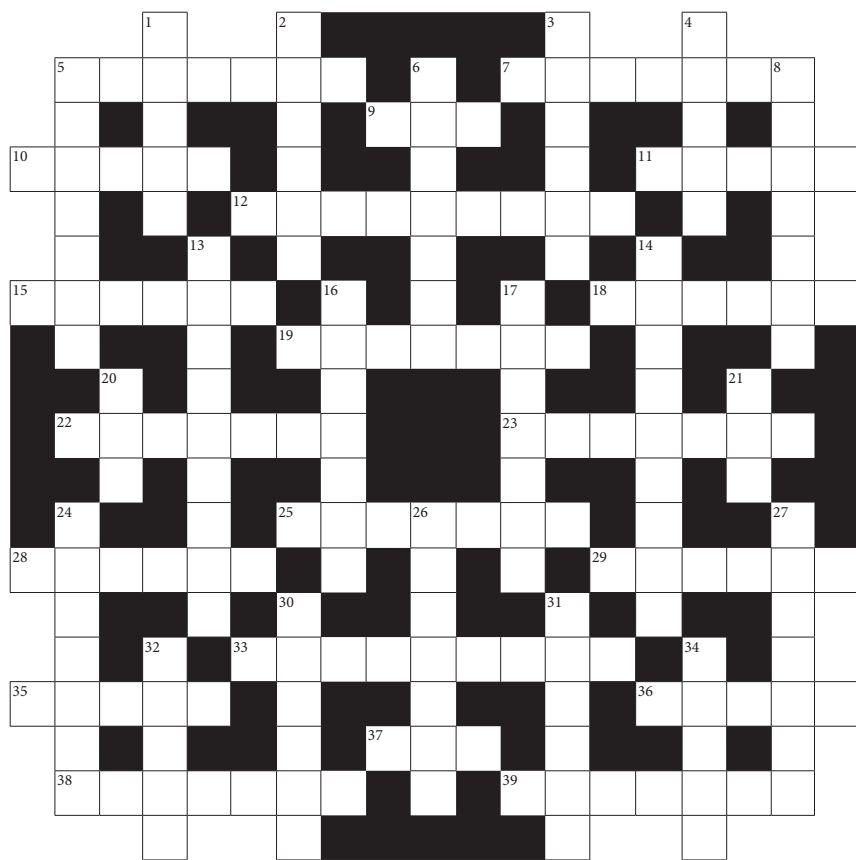
Jūnija mēneša priekšmets ir šujmašīna, kas piederējusi Emīlijai Vitolai, izmantota "Akmeņlauku" mājās Lauru kolonijā Igaunijas Republikā, tad izsūtījumā Sibīrijā, vēlāk mājās Cēsis. Dāvinājis Dzidris Vītols.

Emīlija Vītola, dzimusi Bērziņa, piedzima 1901. gadā latviešu zemnieku dibinātā kolonijā Lauros, Pleskavas guberņā, divpadsmit bērnu ģimenē. Kuplās Bērziņu ģimenes tēvs Dāvis bija turīgs lauksaimnieks, gandrīz 60 ha zemes īpašnieks, dzimis Blomē un 19. gadsimta 80. gados izceļojis no Smiltenes puses uz Lauriem. Kad Emīlija 1928. gadā izgāja pie vīra Jēkaba Vītola, šujmašīna tika saņemta kā kāzu dāvana. Pūrā uz "Akmeņlauku" mājām līdzī tika dotas arī divas govīs un 3 ha zemes, saskaņā ar tolaik spēkā esošu likumu Igaunijas Republikā. Emīlijas dēls Dzidris Vītols atceras: "Māte nebija šuvēja, viņa pašiem šuva, ko ikdienā vajadzēja. Igaunijas laikā pirka no lieliem rituļiem auduma metrus un pati šuva apakšbikses tēvam, man. Glauņākas drēbes šuva kaimiņos vecmeita Berta, tā parasti šuva kleitas mātei."

Kad 1950. gada 27. maijā Vitolu ģimeni ar diviem dēliem – deviņpadsmitgadīgo Dzidri un sešgadīgo Gunāru – no Pečoru dzelzceļa stacijas izsūtīja uz Sibīriju, šujmašīna tika paņemta līdzī. 1968. gadā, atstājusi izsūtījuma vietu, Emīlija mūža nogali pavadīja Latvijā, Cēsis. Mūžībā aizgāja 1982. gadā. Šujmašīna kopā ar citām sadzīves lietām konteinerī no Sibīrijas tika atvesta līdzī uz Vidzemi, Emīlijas senču zemi. Emīlijas dēls Dzidris Vītols atceras: "Mūs izsūtīja Vasarsvētku sestdienā, mammai palika maizīte, iejaukta abrā. No rīta bija piebraukuši, deva 45 minūtes laika, lai savāktu mantas. Paspēja šujmašīnu paņemt. Tēvs labāko uzvalku paņēma, māte dažas kleitas. Tēvs, kā jau galdnieks, paņēma rokas instrumentus, kas vērtīgāki bija, tie ļoti noderēja, kad dzīvojām taigā."

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

stacija posmā Rīga-Jelgava. 17. Sievietes vārds (jūnijā). 20. Milzu žņaudzējčūska. 21. Orķestrim un korim komponēts svinīgs skaņdarbs. 24. Pilsētvalstis antīkajā pasaulē. 26. Persona, kas lasa lekciju. 27. Plāni neraudzētas mīklas cepumi. 30. Skandāls. 31. Grezns monarha sēdekļis. 32. Norvēģu komponists (1843-1907). 34. Šveices galvaspilsēta.

Krustvārdu mīklas (Nr. 21) atrisinājums

Limēniski. 7. Kalorija. 8. Arabeska. 11. Kolts. 12. Araks. 13. Anīss. 18. Selēns. 19. Sinode. 20. Āvas. 22. Vīza. 23. Rotāt. 25. Atēna. 27. Katalpa. 29. Karafe. 30. Saunas. 31. Nesasaukt. 32. Spurts. 35. Sakura. 37. Salīmēt. 39. Skals. 40. Turku. 41. Etna. 42. Acot. 43. Naivas. 45. Balāde. 48. Sijas. 50. Taurus. 52. Laika. 53. "Tadenava". 54. Karagana. **Stateniski.** 1. Fakti. 2. Arfa. 3. "Nauris". 4. Barkas. 5. Abra. 6. Skone. 9. Bolīvija. 10. Aspazija. 14. Melone. 15. Vēlāk. 16. Anita. 17. Idents. 21. Drausmīga. 24. Taisnas. 25. Apturēt. 26. Nauru. 28. "Puika". 33. Pastelis. 34. Seklas. 35. Sukāde. 36. Retorika. 37. Slava. 38. Tukla. 44. Skavas. 45. Boraks. 46. Sakas. 47. Varna. 49. Vine. 51. Efas.

Horizontāli: 5. Apdzīvota vieta Kuldīgas novadā. 7. Smaugums lidaparāta celtpējas regulēšanai. 9. Salaspils valdnieks 13.gs. 10. Jūrmalas pilsētas daļa. 11. Lielākais cilvēka dziedzeris. 12. Auglis, kas pēc nogatavošanās paliek ieslēgts apvalkā. 15. Latviešu režisors (1911-1973). 18. Mīlestības un skaistuma dieviete seno romiešu mitoloģijā. 19. Kaķu dzimtas dzīvnieks. 22. Pilsēta Ukrainā, Vorskla krasos. 23. Siguldas pilsētas daļa. 25. Lielbritānijas administratīvi politiskā sastāvdaļa. 28. Precīzs ori-

ģināla noraksts. 29. Liepu mizas. 33. Vēsturisks nelielu restorānu nosaukums. 35. Amūras pieteka. 36. Brezenta sauljums. 37. Latviešu komponists (1931-1968). 38. Nevesels. 39. Ass, vircots. **Vertikāli:** 1. Puķu, pavasara un jaunības dieviete seno romiešu mitoloģijā. 2. Mācību telpas skolās. 3. Dumbbrvistiņu dzimtas putns. 4. Pilsēta Japānā, Honsju salā. 5. Sporta rīks. 6. Graudzāļu dzimtas augs. 8. Elektrodzinēja nekustīgā daļa. 13. Samērība, savstarpēja atbilstība. 14. Juceklīgi. 16. Dzelzceļa

Vitolu ģimene Sibīrijā, Ačinskā, 20. gadsimta 60. gados

Latviešu centrs Bērzaine, Freiburgā, Dienvidvācijā, atsāk uzņemt viesus

Latviešu centrs Bērzaine, Freiburgā, Dienvidvācijā, atsāk uzņemt viesus un aicina latviešus no visas pasaules savu vasaras atvaļinājumu pavadīt mazajā Latvijā – Švarcvaldē! Brauc uz Bērzaini ar ģimeni, radiem, draugiem, kollegām, ar kori, dejojājiem, pūtējiem, folkloras kopu, tautas daiļamatņu meistariem vai nejausi satiktu ceļabiedru un izbaudi Švarcvaldi, Elzasu un Šveici vienas dienas izbraucienos: www.latviesi.com.

Covid-19 gadījumu skaits uz 100 000 iedzīvotājiem piecas dienas pēc kārtas nav pārsniedzis 100, tādēļ Bādenes-Virtembergas federālā zeme ir atļāvusi viesu namiem atsākt uzņemt viesus, ja tiek ievēroti noteikti drošības pasākumi. Šobrīd tie nosaka, ka viesnīcās nakšņot drīkst viesi, kuņģiem ir līdzīgi dokumenti, kas apstiprina vakcināciju vai Covid-19 izslimošanu, kā arī ar pēdējās 48 stundās veiktu negatīvu Covid-19 testa rezultātu. Esam nodrošinājuši viesiem iespēju arī uz vietas iegādāties Covid-19 ātrtestus.

Bērzainē vienmēr esam ievērojuši Vācijas likumus un stingrus piesardzības pasākumus mūsu viesu drošībai. Darīsim to tik ilgi, cik nepieciešams, un aicinām to darīt mūsu ciemiņus! Jūs gaida Švarcvaldes kalni, ielejas, ūdenskritumi, *Europa-Park Rust*, atrakciju parks ģimenēm ar bērniem *Steinwasenpark*, Elzasas vīna ceļš, majestātiskā pils *Hoch Königsburg*, debesīgā puķu sala Mainau un daudz kas cits tuvākajā apkārtnē. Latviešu centru Bērzaine kā

kultūras tūrisma galamērķi, apskatot gan Latvijas pēdas pasaulē – Zentas Mauriņas un Raiņa dzīves takas, gan citas skaistās vietas, vienas dienas izbraucienos katru gadu izvēlas vairāk nekā 1500 latviešu un Latvijas draugu.

Vēlies apvienot savu atvaļinājumu ar labiem darbiem Bērzainē? Talkas tradīcijas Bērzainē ir gadiem koptas un pastāv joprojām. Bērzaine talcniekiem nodrošina bezmaksas naktsmājas, kā arī paši kopīgi gatavosim pusdienas un vakariņas talkas dienā. Diemžēl naktsmāju vietas

talcniekiem ir ierobežotā skaitā, tādēļ aicinām pieteikties laikus un vienoties ar Bērzaines saimniekiem par iespējamiem laikiem un veicamajiem darbiņiem! Piesaki sev naktsmājas Bērzainē – Latviešu kultūras centrā

un viesu namā Freiburgā! Raksti berzaine@latviesi.com vai zvani +49 761 53340!

Indulis Bērziņš,
Bērzaines un Daugavas Vānagu Vācijā vadītājs

IN MEMORIAM

Mūžībā devusies Vītolu fonda ziedotāja Irene Dumpe

Savam mīļajam vīram Oskaram Dumpem Mūžīgajā gaismā pievienojusies uzticamā un gaišā ceļabiedre Irene Dumpe.

Oskars un Irene salaulājās 1950. gadā. Oskars bija izdarīgs darbinieks un ieņēma dažādus vadošus amatus uzņēmumos, viņš pat tika aicināts kļūt par rūpnīcas direktoru Rīgā, taču no šī darba atteicās, jo vēlējās izceļot no Latvijas, lai būtu kopā ar saviem tuviniekiem, kuņģi pēc kara patvērumu bija atraduši Kanādā. Irene visu laiku bija sava vīra stiprais plecs un, kad 1972. gadā beidzot tika saņemta atļauja izceļot no Latvijas, viņas dziļā un patiesā mīlestība guva pārsvaru pār dzimtenes atstāšanas sāpēm.

Sākotnēji Oskars darbojās *Volkswagen* auto pārstāvēniecībā, bet pēc došanās pensijā Dumpes kopīgi svešumā radīja savu Tēvzemes stūrīti – fermu ar 5000 abeļu stādiem. Ik pavasaris tad bija kā ceļojums uz mājām! Šo brīnišķo latviešu pāri iemīlēja kā trimdas sabiedrībā, tā arī vietējie ļaudis.

Vītolu fondā Irenes un Oskara Dumpju stipendija pirmo reizi piešķirta 2005. gadā, viņi vēlējās palīdzēt Latvijas jaunatnei un

iedegās par nepieciešamību izglītot talantīgus jauniešus, tāpēc tik sāpīgs fonda saimei bija 2017. gads, kad uzticamais biedrs un atbalstītājs Oskars devās Mūžībā. Dzīves drauga nāvi sāpīgi pārdzīvoja arī Irene.

Līdz ar skumjo ziņu par ziedotājas nāvi, esam saņēmuši arī vēsti par Dumpju ģimenes izteikto pēdējo gribu, ar kuņģi Dumpes tikai vēleiz apliecinājuši Tēvzemes mīlestību.

Pateicībā pieminam Irenu Dumpi!

Vītolu fonds

MATISS KUKAINIS ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Valņu iela 3, Rīga, LV-1050
matiss@sk-legal.com
+371 28390346

SĒRAS

Mūsu mīļā
MILDA MELITA SINKA
dzim. Jeckalējs

Dzimis 1930. gada 17. maijā,
mirusi 2021. gada 14. maijā

Par Mammu, Vecmammu un Omammu sēro meita Indra ar vīru, dēls Raimonds ar sievu, dēls Aivars ar sievu, mazbērni Anglijā un Latvijā un mazmazbērni, un radi Anglijā un Latvijā

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
 - Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
 - Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSĻUDINĀJUMIEM:**
- 0,60 eiro par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU ĻUDINĀJUMS:**
- **NB! 60 eiro**

Pasta adrese:

Gertrūdes iela 27

Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija:
Gertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011
(Darba laiks P,O: 9-17, Pk: 9-13)
Tāl. (redakcijā) +371 67326761,
+371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

ABONEMENTA MAKSA:

Brīvās Latvijas digitālo versiju
varat pasūtīt tāpat kā līdz šim.

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

To varat izdarīt caur *Brīvās Latvijas* mājaslapu: <http://www.brivalatvija.lv/abone-interneta>.
Izdrukājot iespējama krāsaina versija.

Tiem *Brīvās Latvijas* lasītājiem, kuņģi tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versijā, piedāvājam pasūtīt Amerikas latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pašas, kas kopš 2001. gada bijušas kopīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku* pa gaisa pastu no ASV.

- par 6 mēn. – EUR 186
- pa parasto pastu no Latvijas – 6 mēn. EUR 86

Dāvanā *Laika* Mākslas kalendārs 2021!

Samaksa: naudu ieskaitot SIA VESTA-LK kontā:

AS SEB banka, kods UNLALV2X,
nr.: LV80UNLA0050016243516,
ar piezīmi BL

un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.
Latviešu organizāciju un **privāto sludinājumu** maksā EUR 6,-, par 10 mm augstu vienslēģīgā platumā aizņemtu telpu. **Sēru sludinājumi** (10,6 cm x 7 cm) EUR 60,-

Komerčiālie sludinājumi EUR 12 par 1 slejas cm.
Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precizitāti atbild autors.

Lūdzam ziedojumus iemaksāt:
Biedrības Laiks-BL kontā –
SEB Banka,
nr.:LV60UNLA0050018705154

SPORTS

SPORTS

SPORTS

SPORTS

SAVĀS MĀJĀ GRIBĒJĀS
PARĀDĪT VAIRĀK...Postscriptum pēc pasaules
čempionāta

Latvijas hokeja izlase 85. Pasaules čempionātā ierindojās 11. vietā. Tā ka pazemu savās mājās gribējās redzēt kaut ko lielāku. Kā pirms čempionāta teica valsts izlases galvenais treneris Bobs Hārtijs, jāiekļūst ceturtdaļfinālā, tad jānospiļē viena laba spēle un jāsniedzas pēc medaļām. Tik augsti mērķi šoreiz palika neizpildīti. Lai gan tuvu tam bijām. Eksperti vēl vērtēs komandas sniegumu, taču ir skaidrs, ka bez vairākiem stabiliem spēlētājiem (vārtsargs Merzļikins, uzbrucēji Balcers, Bļugers Girgensons u. c.) komandas uzbrukuma spars mazinājās. Lai iekļūtu ceturtdaļfinālā, pietrūka viena punkta.

Viena otra lietpratēja vērtējums varētu šķist paskarbs: fakts, ka sākas ceturtdaļfināli, bet mājinieku komanda turnīru jau pametusi, visu pasaka pats. Un runa ir par sportiskā līmeņa ziņā vājāko čempionātu ļoti ilgā laika posmā. Iespēju netrūka, tomēr darbs palika nedarīts, un šoreiz nevar teikt: pretinieks bija spēcīgāks. Savu lielo iespēju Latvija notrallināja pati – ar tuvredzīgiem lēmumiem, nesaprašiem spēlētājiem un apmaldījušos treneri priekšgalā. Daži punkti pazuda pēcspeles „Bullīšos”.

Ar gana lielu pārliecību var teikt, ka Hārtijs aizvadījis pēdējo pasaules čempionātu kā Latvijas izlases galvenais treneris. Tomēr viņa līgums vēl nav beidzies – augustā paredzēts Pekinas ziemas olimpisko spēļu kvalifikācijas turnīrs, kurā pretī stāties Francijas, Itālijas un Ungārijas komandas. Pie šāda pretinieku sastāva ceļazīmes neizcīnīšana būs izgāšanās.

Atklāts paliek jautājums, kuŗi spēlētāji būs Hārtija rīcībā, lai cīnītos par olimpisko sapni. Jau pirms pasaules čempionāta sā-

kuma bija skaidrs, ka augusta beigās Rīgā nebūs Elvja Merzļikina, kuŗa ģimene gaida pieaugumu. Vai tobrīd jauni NHL līgumi kabatā būs Rūdolfam Balceram un Teodoram Bļugeram un viņi atkal vilks mugurā Latvijas izlases sarkano kreklu? Balcers jau paudis cerību, ka visu izdosies sakārtot pēc iespējas ātrāk, un nav nekādu šaubu, ka Pitsburgas *Penguins* grib noslēgt ilgāku līgumu ar Bļugeru. Kā situācija attīstīsies – to šobrīd droši vien nezina pat viņi paši. Vai Zemgus Girgensons būs atveseļojies no traumas?

Latvijas hokeja izlase uzzina pretiniekus 2022. gada pasaules čempionātā. Starptautiskā hokeja federācija (IIHF) publiskojusi 2021. gada valstsvienību rangū, pēc kuŗa nosaka nākamā gada pasaules čempionāta apakšgrupas. Latvijas hokeja izlase jaunākajā pasaules hokeja rangā saglabājusi desmito vietu, kamēr līderpozīcijā ir par pasaules čempioniem kļuvusi Kanadas izlase. Somija pakāpās uz otro pozīciju, savukārt Krievija ierindojās trešajā vietā. ASV, Vācija un Čehija ieņem nākamās pozīcijas, bet Zviedrija pēc sava fiasko Rīgā noslidēja uz septīto vietu. Šveice ir astotā, Slovākija devītā, bet aiz Latvijas atrodas Norvēģija, Dānija, Kazachstāna, Baltkrievija, Francija un Lielbritānija. Balstoties uz pasaules rangū, tiek noteikts 2022. gada pasaules čempionāta, kas risināsies Somijas pilsētās Tampere un Helsinkos, apakšgrupu sastāvs. Latvijas hokejisti spēlēs B apakšgrupā Tampere kopā ar mājiniekiem somiem, ASV, Čehiju, Zviedriju, Norvēģiju, Baltkrieviju un Lielbritāniju. Savukārt A grupā Helsinkos būs Kanada, Krievijas Olimpiskās komitejas (KOK) komanda, Vācija, Šveice, Slovākija, Dānija, Kazachstāna un Itālija. 2022. gada pasaules hokeja čempionāts risināsies no 13. līdz 29. maijam.

*

VĀCIJA EKSMINĒ
LATVIJAS IZLASEI

Latvijas vīriešu futbola izlase turpina gatavoties Diseldorfā paredzētajai spēlei ar Vāciju, kaut arī vienam no valstsvienības spēlētājiem ir bijis pozitīvs tests, savā Twitter kontā ziņo Latvijas Futbola federācija (LFF). Spēle *Merkur* stadionā paredzēta 7. jūnijā plkst.21.45 pēc Latvijas laika, tiešraidē to pārraidīja kanāls TV6.

Latvijas futbola izlase Diseldorfā aizvadīja īpašu pārbaudes spēli ar vietējo Vācijas valstsvienību, kurai tā zaudēja ar rezultātu 1:7 (0:5), mājinieku vārtsargam Manuelam Noieram aizvadot 100. spēli savas izlases rindās. Latvijas futbola izlase pirmdien Diseldorfā aizvadīja īpašu pārbaudes spēli ar vietējo Vācijas valstsvienību, kuŗai tā piekāpās ar rezultātu 1:7 (0:5), mājinieku vārtsargam Manuelam Noieram aizvadot 100. spēli savas izlases rindās.

Vācijas futbola izlasei šī bija pēdējā spēle pirms 2021. gada Eiropas čempionāta futbolā, bet Latvijas futbolisti jau ceturtdien viesosies Igaunijā, kur centīsies triumfēt Baltijas kausa izcīņā.

Jau spēles pirmā minūte liecināja par sagaidāmo mača ritējumu. Robertam Ozolam uzreiz nācās iesaistīties spēlē, spēcīgu sitienu izpildot Ilkajam Gindoganam. Savukārt tam sekojošie notikumi saucami par klusumu pirms vētras. Vācijas izlase ilgstoši izpildīja pozicionālus uzbrukumus līdz astoņu minūšu laikā rezultāts kļuva 0:3. No 20. līdz 27. minūtes atzīmējās Robins Gozēns. Manuels Noiers aizvadīja savu 100. spēli valstsvienībā. Pēc neatkarības atjaunošanas Latvija ar Vāciju iepriekš tikusies vienu reizi, 2004. gada Eiropas čempionāta finālturnīra apakšgrupā Portu spēlējot bezvārtu neizšķirti 0:0.

Vācijas izlase FIFA pasaules rangā ieņem 12.vietu, bet Latvija ir 138.pozīcijā.

Ilkajs Gindogans un Tomass Millers bez grūtībām apspēlējot viesu aizsargus. Latvijas izlase savus pirmos vārtus guva Aleksejs Saveljevs.

Pēc neatkarības atjaunošanas Latvija ar Vāciju iepriekš tikusies vienu reizi, 2004. gada Eiropas čempionāta finālturnīra apakšgrupā Portu spēlējot bezvārtu neizšķirti 0:0. Pagājušā gadsimta trīsdesmitajos gados notikušajās divās pārbaudes spēlēs uzvarēja vācieši.

Vācijas izlase FIFA pasaules rangā ieņem 12. , bet Latvija ir 138.pozīcijā.

Latvijas vīriešu futbola izlasei pirmdienas pārbaudes spēlē ar Vāciju ir svarīgi nospēlēt savu maksimālo spēju robežās gan kā komandai, gan individuāli spēlētājiem, notikušajā pirmsspeles preses konferencē uzsvēra Latvijas valstsvienības galvenais treneris Dainis Kazakevičs. Ar visu nopietnību gatavojamies šai spēlei. Tas mums ir liels notikums un izaicinājums – spēlēt pret vienu no pasaules labākajām izlasēm. Visi puīši ir apņēmības pilni. Bez šaubām esam priecīgi, ka ir šāda iespēja, un šādām spēlēm ir milzīga nozīme mūsu izaugsmei,” uzsvēra Kazakevičs.

“Būšu priecīgs, ja viņu attieksmes, pašatdeves un spēles organizācijas līmenis būs maksimāli visaugstākajā līmenī un katrs no futbolistiem spēš parādīt optimālo sniegumu, uz ko ir spējīgs. Tas ir mūsu uzdevums. Runāt par rezultātu, gūtajiem un neielastajiem vārtiem – to diktēs pati spēle. Mums ir svarīgi nospēlēt savu maksimālo spēju robežās gan kā komandai, gan individuāli,” skaidroja Kazakevičs.

ONTUŽANS PĀRCEĻAS
UZ CITU VĀCIJAS
BUNDESLĪGAS KLUBU

Latvijas futbola izlases pus-sargs Daniels Ontužāns Vācijas čempioni *Minhenes Bayern*” nomainīs pret citas bundeslīgas vienības *Freiburg* sistēmu, savā

Twitter kontā paziņojis Bavārijas klubs.

PORZIŅĪS AR
MAVERICKS ZAUDĒ
IZŠKIRĪGAJĀ SPĒLĒ UN
NOSLĒDZ NBA SEZONU

Mavericks” izbraukumā ar rezultātu 111:126 zaudēja Losandželosas *Clippers*, piedzīvojot zaudējumu ar 3:4 Rietumu konferences pirmās kārtas serijā līdz četrām uzvarām. Dalasas komanda sērijā bija 2:0 un 3:2 vadībā.

LATVIJAS BASKETBOLA
IZLASE PK
KVALIFIKĀCIJAS TURNĪRU
UZSĀKS RĪGĀ

Latvijas Basketbola savienība (LBS) ieguvusi tiesības rīkot Starptautiskās basketbola federācijas (FIBA) Pasaules kausa izcīņas priekškvalifikācijas turnīru D grupas komandām, ziņots LBS mājaslapā. No 7. līdz 13. augustam Latvijas, Rumānijas un Baltkrievijas izlases divos apļos noskaidros divas komandas, kas novembrī startēs kvalifikācijas pamatturnīrā. Šajā atlases turnīra posmā startē četras komandas, kuŗas februārī pārvarēja pirmo pirms kvalifikācijas kārtu, un astoņas valstsvienības, kuŗas pārvarēja pēdējo atlases turnīra kārtu 2022. gada Eiropas čempionātā. Kvalifikācijas pamatturnīra pirmajā posmā 32 komandas tiks sadalītas astoņās grupās pa četrām un izspēlēs divu apļu turnīru. Pēc divu apļu turnīra katras grupas trīs labākās komandas (kopā 24) kvalificēsies otrajam posmam, ņemot līdzī visus rezultātus.

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

ZVIEDRIJA

Cienījamie Zviedrijas latviešu
apvienības biedri!

Tevis ir iespēja pieteikties un darboties Zviedrijas latviešu apvienības ZLA padomē!

Vai vēlies būt daļa no organizācijas, kas palīdz uzturēt un veidot Zviedrijas latviešu kultūru un valodu, savstarpējos kontaktus? ZLA padome ir jumtorganizācija septiņām ZLA nodaļām. Padomes locekļi tiek ievēlēti uz trim gadiem, seko ZLA centrālās valdes darbam un piedalās ZLA darba grupās. Darbs ir neatalgots, brīvprātīgs ieguldījums mūsu sabiedrības uzturēšanai. ZLA Statūti (zla.se/statuti) nosaka darbību un atbildību. Kā sena Zviedrijas valsts ieredzēta un daļēji finansēta organizācija (*Letternas Riksförbund I Sverige*), ZLA seko valsts aģentūras MUCF prasībām (*mucf.se*).

ZLA Padome sastāv no 18 ievēlētām personām un vienu pārstāvi no katras nodaļas. Padomes sēde – pilnsapulce – notiek reizi gadā, februārī vai martā.

Zviedrijas Latviešu Apvienības
Padomes vēlēšanas notiek
2021.gada novembrī!Piesaki savu kandidatūru
ZLA padomei!

Tu vari līdzdarboties kādā no mūsu sešām darba grupām:

- Izglītības
- Komunikācijas
- Politikas
- Labas pārvaldības un prakses
- Arhīva
- Statūtu darba grupā.

Kandidēt var tie, kas ir samaksājuši ZLA gada biedru maksu kādā no ZLA septiņām nodaļām par iepriekšējo (2020.) gadu. **Pieteikšanās ir līdz 2021.gada**

31. augustam. Kandidējot vēlēšanām, iesniedzama fotogrāfija, īss apraksts par sevi un ko tu gribēti ZLA padomes darbā paveikt, un kurā darba grupā vēlies darboties.

Ievēlētās padomes sastāvs un no padomes vidus izraudzītā valde darbosies no 2022. gada sākuma **līdz 2024.gada** beigām.

Pieteikumu un papildus jautājumus aicinām rakstīt, sūtīt e-pastu zla.velesanu.komisija@gmail.com

Ar laba vēlējumiem,
Zviedrijas Latviešu
Apvienības Vēlēšanu komisija,
Austra Krēslīņa, Gints
Dravnieks, Kristīne Jurēvica

VĀCIJA

Latviešu kopībā Vācijā aicina pieteikt kandidātus padomes vēlēšanām.

Latviešu Kopība Vācijā ir latviešu kultūrvēsturiskā mantojuma glabātāja kopš 1945. g., un par savu uzdevumu uzskata, saglabāt latvisko kultūru arī nākotnē ar laikmetīgiem līdzekļiem. Tam ir vajadzīgi aizrautīgi entuziasti un sabiedriskā darba darītāji. Latviešu Kopība Vācijā 2021. gada jūnijā rīko padomes vēlēšanas.

Atgādinām, ka padome ir biedru ievēlēti delegāti, kuri pilda biedru pilnsapulces funkcijas. Piedalīties vēlēšanās varēs tikai pilntiesīgi biedri, kuri ir samaksājuši biedru naudu. Aicinām Latviešu Kopības Vācijā biedrus atjaunot savu biedra statusu, gan apstiprinot savu biedra statusu rakstiski uz zemāk norādīto e-pasta adresi, gan samaksājot biedru naudu.

Interesentiem ir iespēja iestāties organizācijā un pieteikt savu kandidatūru. **Pieteikties**

lūdzu līdz 15. jūnijam rakstot uz: info@lk-v.de

“Latviešu kopībā Vācijā aicina pieteikt kandidātus padomes vēlēšanām” ir sagatavots ar Sabiedrības integrācijas fonda finansētu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Latviesi.com”.

Sludinājumus un reklāmu laikrakstā
iesniedz ērti arī no sava tālruņa!